

# Časopis pro pěstování matematiky a fysiky

---

Bibliografické zprávy nakladatelství a knihkupectví JČMF. 6.ročník, číslo 7 (duben 1932)

Časopis pro pěstování matematiky a fysiky, Vol. 61 (1932), No. 7, B61--B108

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/121846>

## Terms of use:

© Union of Czech Mathematicians and Physicists, 1932

Institute of Mathematics of the Academy of Sciences of the Czech Republic provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.



This paper has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://project.dml.cz>

# BIBLIOGRAFICKÉ ZPRÁVY

NAKLADATELSTVÍ A KNIHKUPECTVÍ

JEDNOTY ČSL. MATEMATIKŮ A FYSIKŮ

---

---

PRAHA II  
HOPFENŠTOKOVA 9



TEL. 293-0-8  
POŠT. ÚŘ. ŠEK. 13.103

---

6. ROČNÍK,

DUBEN 1932,

ČÍSLO 7.

---

## SEZNAM KNIH A ČASOPISŮ

KTERÉ VYDALA NEBO MÁ V KOMISI

JEDNOTA ČESKOSLOVENSKÝCH MATEMATIKŮ A FYSIKŮ  
V PRAZE.

---

Spisy v tomto seznamu neuvedené nebo opatřené příslušnou poznámkou jsou všechny rozebrány. Všechny ceny v dřívějších seznamech a na obálkách spisů uvedené, pokud se liší od cen v tomto seznamu, pozbývají platnosti.

Díla v seznamu uvedená dodá každý knihkupec jakož i přímo nakladatel, v jehož knihkupectví lze též obdržeti veškeré spisy jiných nakladatelů, domácích i zahraničních, zejména z literatury odborné.

# PODMÍNKY OBCHODNÍHO SPOJENÍ

## S NAKLADATELSTVÍM A KNIHKUPECTVÍM

### JEDNOTY ČESKOSLOVENSKÝCH MATEMATIKŮ A FYSIKŮ

#### PRAHA II, HOPFENŠTOKOVA 9.

1. Všem, kdo nejsou s námi v obchodním spojení, zasílá se vše pouze za částku napřed zaslanoou anebo poštovní dobírkou. Časopisy a periodické sbírky se posílají jen za skutečné předplacení.

2. Úvěr poskytujeme osobám listého postavení jen po vzájemném dohodnutí. Účet jest vyrovnati každého půlletí občanského roku, pokud není jinak ujednáno. Veškeré účty jsou splatny a žalovatelný v Praze. Splátky povolujeme úvěruhodným osobám podle dohodnutí po informaci neb udaných referencích, po případě s řádnou zárukou.

3. Na ukázkou zasíláme celá díla při trvalém spojení. Při vyžádaných zásilkách na ukázkou účtujeme poštovné a nepodržené věci vyžadujeme si zpět francko.

4. Veškeré objednané spisy zasíláme na účet a nebezpečí příjemce. Za dodání ručíme jen u zásilek doporučených nebo na poštovní průvodku. V ostatních případech věci ztracené při dopravě nenahrazujeme. Výlohy při objednávkách zahraničních spisů účtujeme jen v odůvodněných případech.

5. Každou objednávku, ať se týká nákladu vlastního nebo cizího, domácího či zahraničního, vyřizujeme co nejpečlivěji a, pokud možno, obratem pošty. U spisů cizího nákladu doporučuje se uvést nakladatele, je-li znám, aby se vyřízení objednávky nezdržovalo. Nelze-li zakázku vyřídit v obvyklé lhůtě, oznámí se příčina neprodleně lístkem. Oprávněné reklamace zásilek nebo časopisů se vyřizují, dojdou-li v 8 dnech po obdržení zásilky nebo vydání čísla.

6. Sešity svých časopisů a sešitových spisů zasíláme ochotně na požádání, rovněž tak i seznamy a prospekty — z cizích nákladů podle možnosti.

7. Do insertní části svých časopisů zařadujeme cizí inserty za mírné poplatky, jejich výši oznámíme. Účty insertní jsou splatny napřed a bez srážky.

8. Každý dotaz odpovíme obratem; podmínky obchodního styku upravíme vždy podle přání co nejvhodněji.

Denně 8<sup>1</sup>/<sub>2</sub>—12<sup>1</sup>/<sub>2</sub> a 14—18 hod.,  
kromě soboty odpoledne, nedělí a svátků.

TELEFON NAKLADATELSTVÍ A KNIHKUPECTVÍ 29308.

ÚČET U POŠTOVNÍ SPORITELNY 13103 PRAHA.

BĚŽNÝ ÚČET U ŽIVNOSTENSKÉ BANKY V PRAZE.

**Adáamek Antonín:** Měřivost pro školy mistrovské, odborné a řemeslnické. 4. vyd. 1930. 8° 136 str. 156 obr. 24 str. tab. čís. (Schvál. 15. 6. 1930, č. 71533; MV 512/1930.) ppl. Kč 22.40. Učebnice 101.

**Adáamek Antonín:** Tabulky obvodů a obsahů kruhů, mocnin a odmocnin čísel od 1 do 1000. 1929. 8° 20 str. br. Kč 3.20. Učebnice 102.

**Adáamek Antonín:** Trigonometrie pro školy mistrovské. 5. vyd. 1927. 8° 52 str. 40 obr. (Schvál. 8. 8. 1927, č. 75322; MV 488/1927.) kart. Kč 6.80 Učebnice 103.

**Adiční a subtrakční křivka, viz Grafické papíry.**

**Aktuárské vědy** (pojistná matematika — matematická statistika). Řídí E. Schoenbaum. Odp. red. V. Havlík. 1932, ročník 3 (4 sešity). 8° Předplatné pro korporace Kč 100—, pro jednotlivce Kč 50—

Vychází ve volných lhůtách a je věnován aplikacím matematiky na pojišťování, statistiku, národní hospodářství a pod. Otiiskuje příspěvky též v kterékoli světové řeči a těší se zasloužené pozornosti doma i za hranicemi.

**Archiv matematiky a fysiky.** Sv. 1. 1876. 8° IV, 240 str. 6 obr. na 2 tab. 2 obr. 4 tab. čís. br. Kč 8.— Sv. 2. 1879. 8° II, 237 str. 25 obr. na 2 tab. 11 obr. 1 mapa bar. br. Kč 8.—

Archiv obsahuje řadu velmi cenných prací autorů domácích i zahraničních, které byly publikovány i v cizích řečech; byl své doby jedním z předních vědeckých časopisů světových.

**Aupic Jan:** Magické čtverce. Návod k snadnému sestavení každého magického čtverce. 1932. 8° IV, 40 str., 4 listy, 6 příl., 30 obr. br. Kč 16.—

K řešení mag. čtverců o lichém počtu polí ve straně uvádí autor metodu Bocheta de Méziriac a k řešení mag. čtverců o sudém počtu polí ve straně podává novou jednoduchou a snadno pochopitelnou metodu svoji, takže podle jeho návodu lze správně a úplně vyřešiti každý magický čtverec.

**Babrovský Jiří,** profesor techniky v Brně: Theoretická a fysikální chemie. 2. přepr. rozš. vyd. 1926. 8° XXIV, 936 str. 152 obr. pl. Kč 160.— br. Kč 146.—

Kniha tato je míněna jednak jako učebnice pro studentstvo vysokých škol, jednak jako rukověť menšího rozsahu pro prvou informaci o dosažených výsledcích badání na poli fysikální a theoretické chemie. Obrací se tedy nejen ke studentstvu vysokých a odborných škol, nýbrž i k širším kruhům, na př. k průmyslovým závodům, pokud by ke svým speciálním účelům potřebovaly poučení o rozmanitých theoretických otázkách. Proto jsou v ní uvedeny hojně citáty z odborné literatury. Při tom je látka podle své důležitosti rozlišena tiskem tak, aby této knihy s užítkem mohli užívat i začátečníci.

**Barografické papíry, viz Grafické papíry.**

**Bartoš F., viz Podobizny.**

**Batěk Alexander Sommer,** profesor průmysl. školy v Praze: Chemické rovnice. Jak je psáti, čísti a jim rozuměti. 1927. 8° 139 str. br. Kč 19.60 Kruh, 6.

Spsovatel srovnává chemické rovnice podle funkcí, pod něž lze jednotlivé rovnice zařaditi, vycházejí ze základních funkcí chemické

synthese a analyse. Zvláštní péči věnuje srovnání různých oxydací a redukci. Kniha poslouží všem, kdož by se rádi orientovali v těžkém studiu chemických rovnic, ať jsou to studenti nebo samoukové. Výklady doprovázejí 223 úlohy, jejichž řešení je uvedeno na konci knihy. Rejstřík usnadňuje hledání v ní. Lze ji tudíž vřele doporučit jako spolehlivou příručku pro studium soukromé i školní.

**Bazin René:** Contes. Vydal J. Kubišta. 1929. 8° 116 str. br. Kč 14.30 Lectures, 3.

Výbor povídek opatřený poznámkami a slovníčkem.

**Běhounek František**, docent university v Praze, a **Heyrovský Jaroslav**, profesor university v Praze: Úvod do radioaktivity. 1931. 8° 116 str. 59 obr. Kč 24.— Kruh, 9.

Kromě několika spisů o speciálních partiích radioaktivity neměli jsme dosud v naší vědecké literatuře originálního spisu, kde by se tato věda povšechně probírala a vykládala. Takovým jest tento »Úvod«, psaný přístupně laikovi se vzděláním středoškolským. Radioaktivita jest tu líčena převážně po experimentální stránce s návody k jednoduchým pokusům, jež může čtenář prováděti s nejprimitivnějšími prostředky. Kniha tím poslouží i za návod do praktika z radioaktivity. Hojně informace praktického rázu o Státním radiologickém ústavu a o Jáchymovských lázních, četné ilustrace přístrojů i portréty badatelů činí vědecký obsah poutavým i populárním.

**Bellavitis Giusto:** Methoda equipollenci čili rovnic geometrických. České vydání uspořádal K. Zahradník. 1874. 8° VIII, 104 str. 37 obr. na 4 tab. br. Kč 6.—

**Bibliografické zprávy** nakladatelství a knihkupectví Jednoty čsl. matematiků a fysiků. Red. M. Valouch. 1931/32, ročník 6 (8 sešitů). 8° Předplatné, Kč 10.—

Vycházejí měsíčně (vyjímaje dobu letních prázdnin) a obsahují přehled nových publikací z matematiky, z exaktních věd přírodních, z filosofie a pedagogiky a z věd technických, a to československých i zahraničních.

**Bolzano Bernard:** Spisy. Vydává Král Česká Společnost Nauk. 4° Sv. 1. Functionenlehre. Vydal a poznámkami opatřil K. Rychlík. 1930. XX, 183, 24, VI str. br. Kč 80.— Sv. 2. Zahlentheorie. Vydal a poznámkami opatřil K. Rychlík. 1931. VI, 57, 11 str. br. Kč 30.— Sv. 3. Vom besten Staate. Vydal a poznámkami opatřil A. Kowalewski. 1932. V tisku.

Spisy vynikajícího filosofa a matematika B. Bolzana (1781—1848) budou obsahovati nejen jeho již dříve vytištěné spisy, ale četné původní práce, nalezené v jeho pozůstalosti rukopisné. Přesností ediční je věnována velká péče a četné poznámky vysvětlující, kritické a historické vhodně objasňují Bolzanův text. Dosud vyšlé svazky jsou dobrou zárukou, že vydání Spisů bude činem pozoruhodným.

**Boškovič R. J.**, viz Řehořovský V.

**Bragg Willam**, ředitel Royal Institution v Londýně: O povaze věcí. Přeložili Antonín Šimek, profesor university v Brně, a Hannah Šimková-Kadlcová. 1927. 8° 134 str. 57 obr. 32 tab. na 64 str. br. Kč 22.80 Kruh, 5.

Molekuly, atomy, proton a elektron jakožto základy vši rozmanitosti věcí, jimiž nás obklopuje příroda, jsou předmětem horečného studia plného skvělých objevů, jimiž se nám otevírá nový svět neodolatelné přitažlivosti a dříve netušených možností. A tomuto tajemnému světu je věnována roztomilá knížka Braggova. Vyrostla z klasických po-

měří anglické kultury lidovými a je napsána prostě a poutavě perem jednoho z nejšťastnějších průkopníků na poli atomové stavby hmoty. Její jedinečný obsah svým sugestivním kouzlem nejen pobaví, ale přinese také mnoho nových podnětů k myšlení a k další práci.

**Brdička Jan:** Trigonometrie rovinná i sférická celotěti-  
vinná. 1930. 8° 24 str. 14 obr. br. Kč 7—

V tomto dílku se vrací autor k měření úhlů podle celých třetiv (podle filosofů řeckých) a vyvozuje z toho celou soustavu trigon. Základní pojmy se vyvozují rovněž snadno a praktické počítání se neznesnadňuje.

**Březina Jan-Štěpánek Josef:** Praktická cvičení z fyziky pro  
vyšší třídy středních škol. 1924. 8° 112 str. 33 obr. kart. Kč 12-40  
Učebnice 104.

**Briot Karel:** Mechanická theorie tepla. Přel. Josef Pšenička.  
1877. 8° XII, 276 str. 82 obr. br. Kč 12—

**Bydžovský Bohumil:** Aritmetika pro IV.—VII. třídu škol středních. 8°  
Díl I. 5. vyd. 1923. 176 str. 33 obr. (Schvál. 23. 8. 1923, č. 98603;  
MV 525/1923.) ppl. Kč 18— Učebnice 105.  
Díl II. 3. vyd. 1924. 144 str. 25 obr. (Schvál. 18. 7. 1924, č. 90731;  
MV 427/1924.) ppl. Kč 17— Učebnice 106.

**Bydžovský Bohumil:** Aritmetika pre IV.—VII. triedu stredných škôl.  
Poslovenčil M. Ondruš. 8°  
Diel I. 1926. 176 str. 33 obr. (Schvál. 23. 4. 1925, č. 50356; MV 114/1926.)  
ppl. Kč 20— Učebnice 160.  
Diel II. 1927. 144 str. 25 obr. (Schvál. 4. 10. 1925, č. 116806; MV 229/1927.)  
ppl. Kč 19— Učebnice 161.

**Bydžovský Bohumil:** Úvod do analytické geometrie. 1923. 8°  
IV, 412 str. 62 obr. pl. Kč 48— Knihovna, 8.

Úvodní učebnice analytické geometrie pro toho, kdo její nejjednodušší základy zná ze studia středoškolského. Ráz její je převahou elementární jak výběrem látky (útvary lineární a kvadratické), tak jejím uspořádáním a metodou výkladu. Zároveň však kniha připravuje čtenáře k hlubšímu a obecnějšímu chápání problémů geometrických a uvádí jej do metod vyšší geometrie. Neboť po stránce geometrické pojednává i o některých problémech složitějších, zavádí souřadnice homogení, přihlíží důsledně k útvarům nevlastním i imaginárním, zavádí pojem invariantu; po stránce početní užívá zkráceného označování a důsledně teorie determinantů. Velké množství úloh (téměř na 800) je, hlavně pro začátečníka, dobrou pomůckou k tomu, aby vnikl v podstatu vyložených teorií.

**Bydžovský Bohumil:** Základy teorie determinantů a matic  
a jich užití. 1930. 8° IV, 212 str. pl. 44— Knihovna, 14.

Potřeba učebnice o determinantech byla pocífována dávno, neboť již počáteční studium matematiky vyžaduje znalosti základů této teorie. Kniha se proto ve svých prvních kapitolách obrací k začátečníkovi a snaží se uvést ho co nejrychleji do teorie soustavy lineárních rovnic. V dalších částech je přihlíženo k partím vyšším, z nichž hlavně budou uvedena teorie matic (s aplikacemi), jejíž důležitost v posledních letech velmi stoupá. Hojně úlohy doplňují výklady.

**Bydžovský B., viz též Časopis; Sborník Láskův, Petrův a Sobotkův.**

**Bydžovský Bohumil-Vojtěch Jan:** Matematika pro nejvyšší třídu  
gymnasí a reálných gymnasií. 1912. Rozebráno.

**Bydžovský Bohumil-Vojtěch Jan:** Matematika pro nejvyšší třídu  
reálků. 1912. Rozebráno.

**Bydžovský Bohuml-Vojtěch Jan:** Sbíрка úloh z matematiky pro vyšší třídy středních škol. 3. vyd. 1924. 8° 336 str. (Schvál. 20. 6. 1923, č. 73312; MV 36/1924.) ppl. Kč 28— Učebnice 108.

**M. T. Cicero:** Pro Sex. Roscio Amerino, de imperio Cn. Pompei, pro Archia poeta orationes. K potřebě školní vydal Robert Novák. 5. vyd. upr. Otakar Jiráni. 1920. 8° VIII, 84 str. (Schvál. 4. 12. 1920, č. 79847; MV 7/1921.) br. Kč 7— Učebnice 201.

**M. T. Cicero:** Řeči proti Katilinovi (první a čtvrtá). K potřebě školní upravil Jaroslav Ludvíkovský. 8°

I. Text. 2. nezm. vyd. 1929. XVII, 30 str. 3 obr. 1 příl. br. Kč 450 Učebnice 202.

II. Poznámky. 1931. 59 str. br. Kč 540 Učebnice 230.

Druhá část obsahuje poznámky k těmto řečem a dodatky: 1. Sociální a politické pozadí spiknutí Katilinova. 2. K hodnocení Ciceronova boje proti Katilinovi. 3. Postava Katilinova v dějinách evropských literatur.

**M. T. Cicero:** Ukázky z jeho spisů rhetorických a filosofických. Sestavil Jaroslav Ludvíkovský. 8°

I. Text. 1927. XXII, 140 str. 9 obr. 1 příl. (Schvál. 21. 11. 1926, č. 136648; MV 487/1927.) ppl. Kč 1450. Učebnice 203.

II. Poznámky. 1930. 245 str. br. Kč 21— Učebnice 229.

V druhé části kromě poznámek podává autor přehled dějin starověké retoriky a přehled dějin starověké filosofie. Závěr tvoří stat. »Cicero v dějinách evropské vzdělanosti« a seznam osobních jmen, obsahující veškerá potřebná data životopisná i literární. Vydáním těchto poznámek se po prvé poskytuje studujícím možnost, aby si učinili obraz o dvou významných složkách starověkého života, retorice a filosofii.

**M. T. Cicero:** Výbor z jeho řečí. Upravil Jaroslav Ludvíkovský. 8°

I. Text. 2. vyd. 1930. XXIV, 164 str. 12 obr. 1 příl. (Schvál. 1. 4. 1927, č. 40139; MV 121/1928.) ppl. Kč 16— Učebnice 204.

II. Poznámky. 1931. 143 str. br. Kč 16— Učebnice 231.

**M. T. Cicero:** Výbor z listů Ciceronových. Vydal a poznámkami opatřil Otakar Jiráni. 8°

I. Text. 2. vyd. 1920. VIII, 84 str. (Schvál. 4. 6. 1920, č. 34323; MV 196/1920.) br. Kč 6— Učebnice 205.

II. Poznámky. 2. vyd. 1922. X, 61 str. br. Kč 750. Učebnice 206.

**M. T. Cicero:** Pro Sex. Roscio Amerino, de imperio Cn. Pompei, pro Archia poeta orationes. K potrebe škol vydal Robert Novák, usporiadal Otakar Jiráni. 1920. 8° VIII, 84 str. (Schvál. 4. 12. 1920, č. 79847; MV 7/1921.) br. Kč 7— Učebnice 261.

**M. T. Cicero:** Řeči proti Katilinovi (prvá a štvrtá). K potrebe školskej upravil Jaroslav Ludvíkovský. 1929. 8° XVII, 30 str. 3 obr. 1 příl. br. Kč 450 Učebnice 260.

**M. T. Cicero:** Ukázky z jeho spisov rhetorických a filozofických. Sostavil Jaroslav Ludvíkovský. I. Text. 1927. 8° XXII, 140 str. 9 obr. 1 příl. (Schvál. 15. 10. 1927, č. 125649; MV 488/1927.) ppl. Kč 1450 Učebnice 262.

**M. T. Cicero:** Výbor z jeho řečí. Usporiadal Jaroslav Ludvíkovský. I. Text. 1928. 8° XXIV, 162 str. 12 obr. 1 příl. (Schvál. 9. 2. 1928, č. 17712.) ppl. Kč 16— Učebnice 263.

**M. T. Cicero:** Výbor z listov Ciceronových. Vydal a poznámkami opatřil Otakar Jiráni. Část I. Text. 1920. 8° VIII, 78 str. (Schvál. 10. 6. 1920, č. 34324.) br. Kč 6— Učebnice 264.

**M. T. Cicero:** In L. Catilinam orationes quattuor. Iskolai használatra kiadta Novák Robert. Újra rendezte Jiráni Otakar. 1920. 8<sup>o</sup> XII, 46 str. (Schvál. 21. 3. 1921, č. 28022; MV 148/1921.) br. Kč 650 Učebnice 298.

**Cremona Ludvík:** Úvod do geometrické theorie křivek rovinných. Spisovatelem rozmn. a opr. vyd. uspoř. Emil Weyr. 1873. Rozebráno.

**Cremona L.,** viz též Weyr Emil.

**Časopis pro pěstování matematiky a fysiky.** Red. B. Bydžovský, E. Čech, K. Petr, K. Rychlík, A. Záček, V. Dolejšek, B. Hostinský, F. Závíška, J. Friedrich, J. Schuster, M. Valouch. 1931/32, ročník 61 (8 sešitů). 8<sup>o</sup> Předplatné Kč 120—

Náleží k nejstarším časopisům matematickým; v býv. Rakousku byl to první časopis toho druhu. Je hlavně věnován původní naší produkci a v tom směru se udržuje na evropské úrovni; vedle toho poučuje své čtenáře občasnými referáty o vědeckých aktualitách a soustavnými recenzemi o běžné literatuře. Didaktická příloha dodává mu zvláštní ceny pro profesory středních škol. Počínaje ročníkem 61 vychází v 8 seš. ročně, z nichž sudé obsahují dosavadní Časopis, liché Rozhledy (viz dále), každý pak Bibliografické zprávy (viz nahře) a Věstník JČMF (viz dále).

**Časopis,** viz též Index.

**Časopisy,** viz Aktuáské vědy,

Archiv matematiky a fysiky,

Bibliografické zprávy,

Časopis pro pěstování matematiky a fysiky,

Československý strojník a elektrotechnik,

Chemické listy pro vědu a průmysl,

Listy filologické,

Příloha didakticko-metodická,

Rozhledy matematicko-přirodovědecké,

Ruch filosofický,

Věstník Jednoty čsl. matematiků a fysiků,

Zprávy Jednoty českých matematiků.

**Čech Eduard,** profesor university v Brně: Projektivní diferenciální geometrie. 1926. 8<sup>o</sup> 406 str. pl. Kč 80— Sborník, 18.

Spisovatel se snažil vystačiti s minimem předběžných vědomostí: předpokládá u čtenáře pouze znalost základ, vět diferenciálního počtu a teorie determinantů, mimoto nejjednodušších vlastností integrálu ze spojitě funkce. Vše ostatní potřebné vyvozuje v I. kap. V dalších kap. studuje podrobně pojem křivky, osnovy a plochy, styk a úplný systém projektivních invariantů křivky (ve dvojrozměrném a trojrozměrném prostoru) i osnovy přímek. Abecední seznam pojmenování je velmi výhodný, protože většina výrazů je zde užito v novém smyslu. Kniha je nejobširnější učebnicí dif. prol. geometrie útvarů závislých na jedné (reálné) proměnné. Největší její cenu lze spatřovati v její bezpodmínečné přesnosti.

**Čech E.,** viz též Časopis.

**Černoch Svatopluk,** profesor průmysl. školy v Praze: Hydraulické podávání u obráběcích strojů, zejména u stroje stružního. 1930. 4<sup>o</sup> 15 str. 28 obr. br. Kč 680 Sbirka příruček SE, 7.

Stálý rozvoj obráběcích strojů přivedl na trh stroje s hydraulickým podáváním, jehož velikost lze velmi pohodlně řídit. Autor pojednává o této otázce a zabývá se zvláště strojem frézovacím.



**Červenka Ladislav:** Aritmetika pro I. třídu středních škol. 6. vyd. upravené podle nových osnov vyjde 1932. Učebnice 109.

**Červenka Ladislav:** Aritmetika pro II. třídu středních škol. 6. vyd. 1930. 8° 92 str. 11 obr. (Schvál. 28. 4. 1930, č. 59942; MV 492/1930.) kart. Kč 9— Učebnice 110.

**Červenka Ladislav:** Aritmetika pro III. třídu středních škol. 5. vyd. 1923. 8° 104 str. 17 obr. (Schvál. 3. 8. 1925, č. 93763; MV 235/1925.) kart. Kč 12— Učebnice 111.

**Červenka Ladislav:** Aritmetika pro I. třídu středních škol. 3. vyd. upravené podle nových osnov se připravuje. Učebnice 163.

**Červenka Ladislav:** Aritmetika pro II. třídu středních škol. 3. vyd. upravené podle nových osnov se připravuje. Učebnice 164.

**Červenka Ladislav:** Aritmetika pro III. třídu středních škol. 2. vyd. upravené podle nových osnov se připravuje. Učebnice 165.

**Československý strojník a elektrotechnik.** Red. Ing. Jaroslav Jindra. 4° Založen 1899. Vychází dvakrát měsíčně počínaje lednem. 1932, ročník 27 (24 sešitů). Předplatné čtvrtletně Kč 22—, půlletně Kč 42—, ročně Kč 80—

Přes 30 let vychází tento první český časopis praktického strojnictví a elektrotechniky a stal se nepostrádatelnou pomůckou inženýrům, dílvedoucím i živnostníkům a také žákům škol průmyslových a živnostenských, studnicí, z níž čerpají odborné vědomosti praktické, doplňující jich vzdělání teoretické. O hodnotě časopisu svědčí též, že Obchodní a živnostenská komora v Praze jej poctila u příležitosti 25letého vydávání diplomem a stříbrnou medailí.

**Čuber Emanuel:** O měření země. 1874. Rozebráno.

**Daudet Alphonse:** Choix de contes. Díl I. Vydal M. Sova. 1932. 8° V tisku. Lectures, 5.

**Demosthenes:** Výbor řečí Demosthenových s ukázkami jiných řečníků attických. Upr. František Novotný. 1921. 8° 70 str. (Schvál. 5. 10. 1920, č. 60426; MV 415/1920.) br. Kč 12— Učebnice 207.

**Demosthenes,** viz též Fürst K.

**Dobrovský J.,** viz Podobizny.

**Dolejšek V.,** viz Časopis.

**Drachovský Josef,** profesor university v Praze: Šest přednášek o hospodářské krizi. 1932. 8° 51 str. br. Kč 10— Sběrka přednášek, I/10.

Knížka povstala z autorových přednášek extensních a podává jak teoretický výklad, tak některé praktické návrhy, jak proti krizi bojovat. Poslouží k orientaci i praksi.

**Dratková Albina:** Positivismus ve fyzice. 1924. 8° 20 str. br. Kč 2-80  
Dnes, kdy v relativistické fyzice ožil starší positivismus fyzikální, zaujme každého toto kritické vylíčení úlohy positivismu ve fyzice.

**Duší Karel,** profesor techniky v Praze: Úvod do nauky o theta-funkcích. 1919. 8° XIV, 349 str. 13 obr. br. Kč 36—

Knihla podává přehled základů teorie eliptických funkcí theta, jakož i nárys aritmetické teorie obecných theta-fad a příslušných funkcí, a to jedné i  $p$ -proměnných. Jedna kapitola je věnována eliptickým funkcím Jacobiho i Weierstrassovým.

**Duší Karel:** Úvod do vektorového počtu. 1923. 8° VIII, 121 str. 21 obr. kart. Kč 19— Knižovna, 10.

Kniha podává přehled obvyklých algebraických operací s vektory, pak počátky diferenciálního a integrálního počtu vektorového. Rovněž probrány jsou základy počtu tensorového. Příklady ke cvičení usnadňují studium začátečníkovi.

**Elektrotechnik**, viz Československý strojník a elektrotechnik.

**Ertl Václav**, profesor v Praze: Časové úvahy o naší mateřštině. 1929. 8° 103 str. br. Kč 16— Sbírnka přednášek, 1/2.

Je to posmrtná publikace jednoho z nejlepších našich jazykozpytců, redaktora »Naši řeči« a ředitele akademické kanceláře Slovníka jazyka českého. Prof. Ertl uměl psáti o nejobornějších problémech jazykových bez filologické těžkopádnosti a s napínavou zábavností uvést do jejich podstaty. V naší knížce je spojeno sedm závažných statí, vesměs se týkajících dnešní naší jazykové situace, poměru češtiny a slovenštiny, poměru řeči mluvené a gramatiky, germanismů, významu dobrých autorů pro vývoj jazyka, tvarů dialektických a jazyka spisovného a vyučování češtině na středních školách. Jsou to vesměs otázky velmi důležité, a prof. Ertl se ve svých výkladech dotkl i tolika jiných časových věcí, že jeho knížka jest nejlepší pomůckou jak pro pochopení složitých jevů jazykových, tak i našich povinností k mateřštině, jež se stala našim státním jazykem.

**Eukleidovy základy (elementa)**. Přel. František Servát. 1907. 8° VI 315 str. obr. br. Kč 16—

Překlad tohoto stěžejního díla geometrického, jež je dosud učebnicí v Anglii, jest přístupný každému čtenáři, ježto bylo užito vesměs názvů nyní obvyklých.

**Formánek Jaroslav**, profesor techniky v Praze: Rozbor a posuzování motorových paliv, minerálních olejů a tuků. 1931. 8° 375 str. 76 obr. 17 tab. br. Kč 62—

Na základě nejnovějších výzkumů a poznatků pojednává autor o nejdůležitějších metodách analytických, uvádí jejich účel, vysvětlivky technického rázu a úvahy praktické i teoretické, nezapomínaje na stránku technologickou. Udává též cenné praktické pokyny pro volbu olejů k mazání. Kniha je psána slohem přístupným i neodborníku. Řada obrazců a tabulek a seznam literatury účelně doplňuje text.

**France Anatole**: Contes choisis. Vydal K. Frič. 1930. 8° 88 str. 1 obr. br. Kč 11— Lectures, 4.

Výbor povídek opatřený poznámkami a slovníčkem.

**Frič K.**, viz France A.

**Friedrich J.**, viz Časopis.

**Fürst Kamil**: Poznámky k Výboru řečí Demosthenových s ukázkami jiných řečníků attických. 1922. 8° 67 str. br. Kč 14— Učebnice 208.

**Gaus K. B.**, viz Studnička F. J.

**Gebauer J.**, viz Podobizny.

**Gedő Miksa**: Mértan a közepiskolák IV—VIII osztályai számára. 1924. 8° 340 str. 306 obr. (Schvál. 22. 11. 1922, č. 126078; MV 247/1924.) ppl. Kč 40— Učebnice 199.

**Grafické papíry**:

**Addiční a subtrakční křivka** podle prof. dr. V. Hrušky. Modul 10 cm. Tuhý papír 34 × 36 cm. Kč 360.

Je-li  $\log b - \log a = u$ , odečteme z tabulky  $\log(a + b) = \log b + v$  nebo  $\log(b - a) = \log b + v$ ; je-li  $\log a - \log b = u$ , je  $\log(b - a) = \log a + v$ .

Měřítka a logaritmická stupnice pro libovolné moduly podle prof. dr. V. Hrušky. Modul 0—25 cm. Průsvitný papír. Kč 320.

Přefixneme-li nebo přeložíme-li tento papír podél svislé přímký, dostaneme na ni logaritmickou stupnici, jejíž modul najdeme dole na vodorovném měřítku.

Barografické papíry vlastní výroby pro barografy. 1 kus Kč 1—, 10 kusů Kč 9—, 52 kusů Kč 40—.

Milimetrové papíry (lineární) s rovnoměrným dělením.

Jednotku dělení je buď 1 nebo 2 nebo 5 nebo 10 mm. Tisk je v barvě hnědé, modré, zelené a černé na papíru plátěném, dopisním, psacím, kreslicím, pausovacím a knihovém, také na pausovacím plátně. Dodává se v arších nebo listech v blocích anebo ve svitcích 10 m délky a 75 neb 105 cm šířky. Blok má 100 nebo 50 listů. Při objednávce dlužno uvést jednotku dělení, barvu, papír a žádanou velikost sítě. Pro záznamy denní, týdenní, měsíční a roční, pro různé účely a přístroje lze obdržeti papíry speciální.

Jednoduché logaritmické (exponenciální) papíry.  $\log y = \log a + x \log b$ . Pořadnice  $u = m \log y$  mm, úsečka  $v = nx$  mm.

Značka	sít cm	m	y	n	x
373 <sup>1</sup> / <sub>2</sub>	27 × 40	90	1—1000	1	0—400
368 <sup>1</sup> / <sub>2</sub>	45 × 60	90	1—100000	1	0—600
376 <sup>1</sup> / <sub>2</sub>	20 × 30	100	1—100	1	0—300
367 <sup>1</sup> / <sub>2</sub>	25 × 25	250	1—10	1	0—250

Dvojité logaritmické (potenční) papíry.  $\log y = \log p + q \log x$ .

Pořadnice  $u = m \log y$  mm, úsečka  $v = n \log x$  mm.

Značka	sít cm	m	y	n	x
365 <sup>1</sup> / <sub>2</sub>	20 × 30	100	1—100	100	1—1000
366 <sup>1</sup> / <sub>2</sub>	40 × 50	100	1—10000	100	1—100000
375 <sup>1</sup> / <sub>2</sub>	25 × 25	250	1—10	250	1—10

Sinusové lineární papíry.  $\sin y = a + bx$ . Pořadnice  $u = m \sin y$  mm, úsečka  $v = nx$  mm.

Značka 379<sup>1</sup>/<sub>2</sub>, sít 15 × 20 cm,  $m = 100$ ,  $y = -90^\circ$  až  $+90^\circ$ ,  $n = 1$ ,  $x = 0—150$ .

Trigonometrické logaritmické (potenční) papíry. Sít 25 × 25 cm.

Značka 381<sup>1</sup>/<sub>2</sub>: 1,  $\log \sin y = f(\log x)$ ,  $y = 5 \cdot 8^\circ—90^\circ$ ,  $x = 1 \cdot 00—10 \cdot 0$ .

Značka 381<sup>1</sup>/<sub>2</sub>: 2,  $\log \sin y = f(\log \sin x)$ ,  $x = y = 5 \cdot 8^\circ—90^\circ$ .

Značka 381<sup>1</sup>/<sub>2</sub>: 3,  $\log \operatorname{tg} y = f(\log x)$ ,  $y = 5 \cdot 7^\circ—84 \cdot 3^\circ$ ,  $x = 1 \cdot 00—10 \cdot 0$ .

Značka 381<sup>1</sup>/<sub>2</sub>: 4,  $\log \operatorname{tg} y = f(\log \sin x)$ ,  $y = 5 \cdot 7^\circ—84 \cdot 3^\circ$ ,  $x = 5 \cdot 8^\circ—90^\circ$ .

Značka 381<sup>1</sup>/<sub>2</sub>: 6,  $\log \operatorname{tg} y = f(\log \operatorname{tg} x)$ ,  $x = y = 5 \cdot 7^\circ—84 \cdot 3^\circ$ .

Souřadnicové papíry polární.  $y = r \sin \varphi$ ,  $x = r \cos \varphi$ .  $r$  na mm.

Značka 316<sup>1</sup>/<sub>2</sub>, plný kruh průměru 30 cm,  $\varphi$  na  $2^\circ$ .

Značka 316<sup>1</sup>/<sub>2</sub>: 30, čtvrtkruh poloměru 30 cm,  $\varphi$  na  $2^\circ$ .

Značka 318<sup>1</sup>/<sub>2</sub>, plný kruh průměru 16 cm,  $\varphi$  na  $22 \cdot 5^\circ$ .

Značka 318<sup>1</sup>/<sub>2</sub>: Mm, totéž v hnědé barvě na čtvercovém mm dělení zeleném o straně 16 cm.

Souřadnicové papíry trojúhelníkové s obdélníky a bez nich. Papíry aerologické a meteorologické. Papíry pro měření optická. Papíry registrační.

Hořejší data představují jen výběr papírů pro první orientaci. K dotazům uvádějícím zevrubně účel potřeby a použití poradíme vhodné papíry. Papíry logaritmické jsou tištěny zpravidla v barvě

hnědé na papíru knihovém nebo pausovacím; druh papíru nutno uvést při objednávce.

Pro zvláštní účely též vyrábíme papíry podle přání; vyžádejte si v případě potřeby nabídku.

**Gröger Jaroslav, Ing. Dr. h. c.:** Rozhledy po prvotných úkonech hmoty se zřetelem k časovým otázkám moderní fyziky. 1925. 8° 53 str. 14 obr. br. Kč 14—

Obsah: Světový éter, tělesné praprky, elektrostatika, magnetismus, posuvné proudy a elektromagn. vlnění, kvantová teorie, o povaze účinnostního kvanta, sloh a přechodné stavy atomových polí při emisi a absorpci světla, ústrojové složení tělesných praprků, hmota a její vztahy k teoriím relativity.

**Groh F.,** viz Sborník Grohův; Sofokles.

**Groh Vladimír,** profesor university v Brně: Starý Řím. 1931. 8° 504 str. 146 obr. br. Kč 45—

Souborné dílo obsahující v 12 rozsáhlých odstavcích celý obraz římského života zachycený vývojově i soustavně. V 1. kap. jsou do obrazu přírodních a kulturních poměrů starého Latia zasazeny počátky Říma a jeho vztah k Etruskům. Kap. 2—6 probírají obyvatelstvo, ústavu, právní a správní poměry jakož i vojenství republiky a principátu; k tomu se pojí kap. 7 o dominátu. Kap. 8 je věnována topografii Říma a Itálie, poslední čtyři kapitoly pak pojednávají o hospodářských poměrech, náboženství, bydlení a životě, řeči a písemnictví. Výklad je synthetický a založený na materiálu a na posledních výtěžcích badání. Připojené poznámky pak seznamují podle jednotlivých kapitol jednak s důležitějšími problémy, jednak s hlavní odbornou literaturou. Hojný počet obrazů, řada příloh a mapy oživují výklady. Obšrný rejstřík usnadňuje užívání knihy.

**Havlík V.,** viz Aktuáráské vědy.

**Havránek B.,** viz Kulbakin S.

**Heřmanský František:** Latinská cvičebnice s mluvnicí pro reformní reálná gymnasia. Se slovníčkem. 1924. 8° 180, 88 str. (Schvál. 1. 3. 1924, č. 24983; MV 18/1925.) ppl. Kč 24— Učebnice 209.

**Heřmanský František:** Latinská čítanka pro III. a IV. třídu středních škol. 8°.

I. Text. 2. obs. nezm. vyd. 1926. XXIV, 256 str. 4 obr. (Schvál. 1. 4. 1926, č. 36864; MV 327/1926.) ppl. Kč 21— (1. vyd. z r. 1920 kart. Kč 20—) Učebnice 210.

**Heřmanský František:** Cvičebná kniha řeči latinskéj. 8°

Diel I (s mluvníckými poznámkami). 2. vyd. 1921. Rozebráno.

Diel II (so syntaktickými poznámkami). 2. skrát. vyd. 1923. II, 124 str. (Schvál. 7. 6. 1923, č. 67656; MV 92/1923.) ppl. Kč 15.60 Učebnice 266.

Slovník k cvičebnej knihe řeči latinskéj I—II. 1921. 110 str. br. Kč 10 (snížená cena). Učebnice 267.

**Heřmanský František:** Latinská cvičebnica pre III. a IV. triedu gymnázií a reálnych gymnázií. 8° Učebnice 276.

Nová učebnice základů jazyka latinského, upravená podle nových osnov, jest v aprobačním řízení a vyjde v červnu 1932.

**Heřmanský František:** Latinská cvičebnica pre III. a IV. triedu slov. gymnázií a reál. gymn. 1929. 8° 116 str. (Schvál. 24. 7. 1929, č. 94625; MV 342/1929.) ppl. Kč 16.50 Učebnice 274.

**Heřmanský František:** Latinská cvičebnica pre reformné reálne gymnázia. 1923. 8° II, 134 str. (Schvál. 19. 7. 1922, č. 76328; MV 526/1923.) ppl. Kč 21— Učebnice 268.

**Heřmanský František:** Latinská čítanka pre III. a IV. triedu stredných škol. 8°

Časť I: Text. 2. obs. nezm. vyd. 1926. XXIV, 256 str. 4 obr. (Schvál. 1. 4. 1926, č. 36864; MV 328/1926.) ppl. Kč 21— Učebnice 269.

**Heřmanský František:** Latinská mluvnica pre slovenské strednie školy. 2. vyd. 1925. 8° II, 256 str. (Schvál. 17. 3. 1924, č. 33205; MV 338/1924.) ppl. Kč 24— Učebnice 271.

**Hertík Stanislav,** profesor průmysl. školy v Praze: Kalkulace a organizace výroby. 1929. 8° 144 str. 31 obr. 1 příl. 64 tab. (Schvál. 17. 3. 1929, č. 27179; MV 300/1929.) ppl. Kč 38·20 Učebnice 114.

Příručka ta je sice určena posluchačům průmyslových škol, ale při zpracování materiálu byl vzat zřetel i na potřebu jejich absolventů v praktickém životě. Proto obsahuje množství tabulek a diagramů, sestavených podle praktických dat získaných měření na kovoobráběcích strojích a na podkladě dnešních cen a mezd.

**Hertík Stanislav:** Základy měření a zkoušení materiálu. 1926. 8°

Díl I. 110 str. 158 obr. ppl. Kč 26— Učebnice 112.

Díl II. 96 str. 91 obr. v textu, 6 obr. na tab. ppl. Kč 26— Učebnice 113.

Prvý díl se obírá měřicími metodami a přístroji, druhý pojednává o postupu zkoušek materiálu a stručně probírá metalografii v rozsahu odpovídajícím schopnostem a předběžnému vzdělání posluchačů průmyslových škol. Při tom však je pamatováno i na potřeby mimoškolské, neboť není dosud v české literatuře jiného díla, které by o tomto oboru celkově a samostatně pojednávalo.

**Hertík Stanislav - Mácha František,** prof. průmysl. školy v Praze: Chemická technologie pro vyšší školy průmyslové. 1927. 8° 76 str. 31 obr. (Schvál. 2. 9. 1927, č. 96128.) ppl. Kč 17·40 Učebnice 116.

Tato příručka má na zřeteli také potřebu praktiků. Pojednává o vodě a jejích vlastnostech, o jejím čištění a měkčení pro různé účely průmyslové, dále o palivech pevných, tekutých i plyných a konečně o mazadlech, jejich vlastnostech a o zásadách mazání. Veškerá zařízení jsou popsána na případech v praxi vskutku užívaných.

**Heyrovský J.,** viz Běhounek F.

**Hiltzer Alfred,** docent techniky v Praze: Les. Život a význam našich lesů. 1931. 8° 200 s. 1 př. 57 o. br. Kč 39— Sbíрка přednášek, 1/7.

Kniha líčí v přehledu život lesa v pojetí ekologickém a fyto-sociologickém; přihlíží při tom především k našim poměrům. Podává stručný rozbor vztahu lesa ke klimatickým a půdním činitelům, ekologii stromu jako biologického typu, vlivy společenského života, vývoj a proměny lesních společenstev, účinky lidského zásahu a náčrt hospodářského významu lesa. V závěru jest uveden nárys lesního krytu naší republiky a jeho neivýznačnějších složek.

**Hlavatý Václav,** profesor university v Praze: Úvod do neeuclidovské geometrie. 1926. 8° 212 str. 32 obr. br. Kč 30— Kruh, 3.

Sepsáním první české příručky neeuclidovské geometrie vyšel autor vstřícně nejen potřebám odborníků, nýbrž i zájmu té části vzdělané veřejnosti, která je dychtivá poznati zblízka vědecké složky světového názoru. Neboť objevení n. g. dalo podnět k postupnému zobecnování matematického pojmu prostoru, jenž od úzké omezenosti tří rozměrů se znenáhla rozšířil na pojem n-rozměrné variety. Působen-

ním teorie relativnosti dostává se pak n. g. v poslední době do ostrého vztahu ke skutečnosti, dle různých pokusů o nový výklad stavby světové, čímž zájem o ni proniká do široké veřejnosti.

**Horna R.**, viz Sbírká přednášek a rozprav.

**Hostinský Bohuslav**, profesor university v Brně: Diferenciální geometrie křivek a ploch. 1915. 8° VIII, 128 stran, 35 obr. Rozebráno. Nové vydání se připravuje. Knihovna, 1.

**Hostinský Bohuslav**: Geometrické pravděpodobnosti. 1926. 8° 87 str. br. Kč 11.— Kruh, 2.

Tato knížka má dvojitý účel. Předně podává základní věty o geom. pravděpodobnostech a zabývá se úlohami zajímavými se stanoviska ryze geometrického; zvláštní kapitola je věnována úvahám o pokusech, kterými lze potvrdit formule pro pravděpodobnosti. Za druhé použil spisovatel Poincaréovy »metody libovolných funkcí« k řešení některých speciálních metod. Všude tam, kde se jedná o spojitý pohyb, můžeme vypočítati pravděpodobnost za předpokladů zcela obecného rázu, přihlížíme-li k tomu, jak závisí konečná poloha na počátečních podmínkách.

**Hostinský Bohuslav**: Mechanika tuhých těles. Přednášky konané na přírodovědecké fakultě Masarykovy university ve stud. r. 1921—1924. 8° VIII, 286 str. 124 obr. na 4 tab. pl. Kč 48.— Knihovna, 11.

Kniha je určena především pro začátečníky, kteří ovládají základy diferenciálního a integrálního počtu. Základní pojmy mechaniky jsou probrány dosti obsírně, ale ani těžší aplikace nejsou opomíjeny. Důkladně je vyložena Lagrangeova metoda a četné její aplikace. Na rozdíl od knihy Kučerovy není užito analýze vektorové. Všude tam, kde bylo třeba užiti méně přístupných pojmů matematických, jsou aspoň stručně uvedeny obsah příslušných vět. Lze proto vše doporučiti studium této knihy, zejména začátečníkům.

**Hostinský B.**, viz též Časopis.

**Hošek Jan**: Algebra pro školy mistrovské a odborné. 3. vyd. 1926. 8° 110 str. 4 obr. (Schvál. 11. 9. 1926, č. 101276; MV 376/1926.) kart. Kč 16.— Učebnice 117.

**Houdek František**: Dějepis Jednoty českých matematiků v Praze. Vydáný na oslavu památky založení »spolku pro volné přednášky z matematiky a fysiky« před 10 lety, z kterého jednota vznikla. 1872. 8° 64 str. Kč 2.—

**Houdek J.**, viz Mašek F.

**Hrdina Karolus**: Bohemia Latina. 1931. 8° 136 str. br. Kč 15.—

Obsahuje ukázky, básnické i prosou psané, ze 47 našich spisovatelů, počínajíc Kristiánovou legendou a končíc prof. Palatou. Výbor ten jest důkazem, jak mocnou složkou národní kultury byla latinsky psaná součást naší literatury a jak se v ní vždy udržovalo slovanské vědomí. Ke konci jsou přidány české poznámky o spisovatelích ve výboru zastoupených.

**Hrdina Karel**, viz Hrubý P.

**Hrubeš Ferdinand-Osovský Karel**: Deskriptivní geometrie pro IV. třídu škol reálných. 1914. 8° 132 str. 169 obr. 6 tab. (Schvál. 1. 7. 1914, č. 25876; MV 490/1914.) kart. Kč 6.— Učebnice 118.

**Hrubý Petr-Hrdina Karel**: Cvičebná kniha jazyka latinského pro vyšší gymnasia a reálná gymnasia. 4. přehl. a uprav. vyd. 1930. 8° II, 168 str. (Schvál. 8. 6. 1930, č. 79838; MV 443/1930.) ppl. Kč 18.— Učebnice 212.

**Hrubý Petr - Hrdina Karel - Lukáš Miloš:** Cvičebná kniha jazyka latinského pro vyšší gymnázia a reálné gymnázia. 1930. 8<sup>o</sup> 168 str. (Schvál. 4. 9. 1930, č. 12056; MV 494/1930.) ppl. Kč 20— Učebnice 275.

**Hruška František,** profesor průmysl. školy v Praze: Automobilní motory pro levnější paliva. 1930. 4<sup>o</sup> 16 str. 21 obr. br. Kč 680  
Sbírka příruček SE, 5.

V automobilovém průmyslu se dnes studuje velmi podrobně otázka automobilového motoru poháněného levnějším palivem, a to naftou. Konstrukteři pracují o sestavení automobilového motoru Dieselova. V brožurce sděluje autor dnešní stav této otázky.

**Hruška V.,** viz Grafické papíry; Láska V.

**Hujer Oldřich,** profesor university v Praze: Úvod do dějin jazyka českého. Rozebráno. 3. vyd. se připravuje.

**Hujer O.,** viz též Listy filologické.

**Hvězdářská ročenka** na rok 1932. Péčí Státní hvězdárny Republiky Československé. Sestavil Bohuslav Mašek. Ročník 12. 1931. 8<sup>o</sup> 127 str. 14 obr. br. Kč 28—

Předcházející ročníky, pokud jsou na skladě, za sníženou cenu.

Hvězdářská ročenka je nutnou pomůckou pro milovníky astronomie při jejich pozorováních, ale vykoná cenné služby i při výkladech astronomických na školách. Mimo obvyklé efemeridy podává soustavný přehled o všech nejdůležitějších událostech, které lze na obloze očekávat. Souborné články informují čtenáře o zajímavých aktualitách astronomických, zejména podávají zprávu o současném stavu vysílání radio-telegrafických signálů časových.

**Hýsek Miloslav,** profesor university v Praze: Komenský v beletrii. 1931. 8<sup>o</sup> 40 str. br. Kč 8— Sbírka přednášek, I/8.

Autor se zřetelem k celému našemu literárnímu vývoji ukazuje, jak a pokud si naše krásné písemnictví všimlo velkého zjevu našich dějin a jaká byla účast poesie na vytvoření dnešního kultu učitele národů.

**Hýsek M.,** viz též Listy filologické; Sbírka přednášek a rozprav.

**Chemické listy pro vědu a průmysl.** Orgán Čsl. Společnosti Chemické. Red. J. Šebor a O. Weber. 1932, ročník 26 (21 sešitů). 4<sup>o</sup> Vycházejí dvakrát za měsíc. Předplatné Kč 130—

Chemické listy přináší původní práce z oboru čisté i užité chemie vedle rozhledů po soudobé literatuře vědecké. Mimoto obsahují zprávy osobní, patentní a spolkové.

**Chládek Zdeněk - Žďárek Josef:** Měřičtví pro vyšší školy průmyslové, odd. stroj. (Schvál. 5. 1. 1931, č. 186882.) V tisku. Učebnice 138.

**Index Časopisu pro pěstování matematiky a fyziky** za ročník I—XXX. Sest. A. Pánek. 1901. 8<sup>o</sup> IV, 90 str. br. Kč 240

**Jakobson Roman:** Remarques sur l'évolution phonologique du russe comparée à celle des autres langues slaves. 1929. 8<sup>o</sup> 120 str. br. Kč 24— Travaux, II.

Přehled historického vývoje ruského systému fonologického ve srovnání s jinými jazyky slovanskými.

**Janko J.,** viz Xenia Pragensia.

**Jarník V.,** viz Petr K.

**Jednota československých matematiků a fyziků.**

Dějepis, viz Houdek F., Posejpal V., Rehořovský K.-Seydler A.

Jubileum, viz Posejpal V.-Kučera B.

Knihovna, viz Kaván J.

Reforma, viz Šalomon B.

Věstník, viz tento.

**Jeništa Jaroslav-Mašek Bohuslav-Nachtikal František:** Fyzika pre vyššie triedy škôl stredných. Diel I. Poslovenčil J. Krmešský. 1925. 8° 218 str. 196 obr. 2 tab. (Schvál. 9. 7. 1924, č. 84126; MV 272/1925.) ppl. Kč 26— Učebnice 166.

Jeništa J., viz též Mašek B.

**Jindra J.,** viz Československý strojník a elektrotechnik; Ročenka; Sbíрка příruček.

**Jirání Otakar,** profesor university v Praze: Skladba jazyka latinského. Díl I. Skladba věty jednoduché. 1915. 8° VII, 205 str. br. Kč 14—

Kniha jest prvním dílem velké historické skladby jazyka latinského, zpracované v samostatném pojetí autorově se stálým zřetelem k výsledkům badání v oboru jazyků indoevropských.

**Jirání Otakar:** Výbor z římské lyriky. 8°

I. Text. 3. vyd. 1930. XV, 95 str. (Schvál. 23. 11. 1927, č. 145325.) ppl. Kč 1080 Učebnice 213.

II. Poznámky. 1923. IV, 122 str. br. Kč 9— Učebnice 214.

**Jirání Otakar:** Výbor z římské lyriky. 8°

I. Text. 2. vyd. 1930. XVI, 95 str. (Schvál. 31. 1. 1930, č. 14313; MV 79/1930.) br. Kč 1080 Učebnice 272.

**Jirání Otakar:** Szemelvények a Római lírából. 1921. Rozebráno.

**Jirání Otakar:** Vergilius. Jeho život a dílo. 1930. 8° 132 str. br. Kč 24— Sbíрка přednášek, I/4.

Nedávné jubileum největšího římského epika bylo oslaveno celým vzdělaným světem, na jehož duchovní a zvláště slovesný vývoj měl slavný epik význačný vliv. Knížka prof. Jirániho je vedle sborníku »Pio vati« hlavním výtkžkem české účasti na těchto oslavách. Dokonalý znalec antického světa, jenž v několika překladech z římských autorů projev il hluboké pochopení pro jejich myšlenkové i umělecké hodnoty, podává zde syntheses dnešního vědění o básníku »Aeneidy« a pozoruhodně líčí jeho vliv i na náš český život.

**Jirání O.,** viz též Cicero; Listy filologické; Pio vati.

**Jungmann J.,** viz Podobizny.

**Kadeřávek František,** profesor techniky v Praze, **Klíma Josef,** profesor techniky v Brně, **Kounovský Josef,** profesor techniky v Praze: Deskriptivní geometrie. Učebnice pro vysoké školy. 8°

Díl I. 1930. IV, 420 str. 491 obr. 1 anaglyf, 1 brejle. br. Kč 92—, pl. Kč 98— Knihovna, 16.

Díl II. 1932. Knihovna, 17. V tisku.

Tato deskriptivní geometrie je psána pro veškeré české vysoké školy technické. Proto bude obsahovat ve 2 dílech jednak disciplíny pomocné, geometrii polohy a kinematiku, poté deskriptivní geometrii vlastní, veškeré způsoby zobrazovací, rozbor a zobrazení křivek a ploch, teorii osvětlení atd. Přihlédnuto bude k aplikaci kapitolami o řešení stře ch, k perspektivě, fotogrammetrii, geometrálnímu osvětlení a pod. Mimo látku nezbytně potřebnou pro techniky bude uvedena i látka vyšší, tiskem drobnějším, aby technik seznal rozsah další látky, a kandidát profesury měl vodítka k dalším studím podrobným.



**Kálal Josef:** Sbírka úloh z deskriptivní geometrie. Vyd. pro reálky. 1912. Rozebráno. Nové vyd. se chystá. Učebnice 119.

**Kálal Josef:** Sbírka úloh z deskriptivní geometrie. Vyd. pro reál. gymn. 1912. Rozebráno. Nové vyd. se chystá. Učebnice 120.

**Karhan František:** Technika počítací. 1912. 16<sup>o</sup> IV, 68 str. 10 obr. br. Kč 4—

Spisek podává názorný a zevrubný výklad, jak jest zacházení s logaritmickým pravítkem, doprovázený řadou instruktivních příkladů. Je též připojen stručný teoretický výklad logaritmického počítání vůbec.

**Kašpárek Theodor,** profesor techniky v Praze: Sibiř. 1930. 8<sup>o</sup> 108 str. 1 mapa. br. Kč 22-40 Sbírka přednášek, I/3.

Sibiř, do světové války pro cizího člověka země téměř legendární, stala se u nás známou zejména heroickou anabásí našich legií, jimiž přešla jako dějiště slavných válečných událostí v našem osvobození navždy do našich dějin. Prof. Kašpárek, jenž měl příležitost Sibiř poznati z vlastního názoru, podává ve své knížce všestranný její obraz; na základě nejnovější literatury a statistických dat osvětluje ji po stránce zeměpisné, národopisné, historické a zejména národohospodářské. Z jeho jasných a věcných výkladů je patrný veliký význam Sibiře jak pro dobu dnešní, tak zvláště pro budoucnost.

**Kaván Jiří:** Katalog knihovny Jednoty českých matematiků. 1909. 8<sup>o</sup> IV, XVI, 211 str. br. Kč 4—

Přirůtky knihovny jsou otiskovány ve Výročních zprávách Jednoty a jsou též uveřejňovány v Bibliografických zprávách.

**Kavina Karel,** viz Sbírka přednášek a rozpráv.

**Kesl Karel:** Dotyky pro elektrotechnické přístroje. 1930. 4<sup>o</sup> 28 str. 43 obr. br. Kč 20—

Autor ukazuje, že lze navrhnouti elektrodynamicky kompenzované palcové kontakty tak, aby podaly naprosto spolehlivé provozovací výsledky.

**Kesl Karel:** Ochrana elektromotorů automatickými vypínači. 1928. 8<sup>o</sup> 49 str. 46 obr. Kč 12—

Řešení tohoto problému jest aktuální důležitou otázkou. Proto přichází včas tento spisek, který zevrubně probírá příslušnou teorii i praktické řešení.

**Kesl Karel:** Rychlé vypínače a ochrana dráhových zařízení. Díl I. 1927. 8<sup>o</sup> 110 str. 80 obr. br. Kč 30—

Obsah: Část všeobecná, ochrana dráhových zařízení. Principy, konstrukce a výsledky zkoušek s rychlými vypínači.

**Klíma J.,** viz Kadeřávek F.

**Klíma Stanislav:** Slovensko. Obraz jeho minulosti a přítomnosti. Druhé, doplněné vyd. 1920. 8<sup>o</sup> 112 str. br. Kč 12—

Autor, známý znalec Slovenska, v řadě kapitol zachycuje zajímavý obraz slovenského života, jehož znalost je nutná každému, kdo chce Slovensko navštívit nebo hledá přičemž odlišného postupu Slováků.

**Knihovna spisů matematických a fyzikálních.** 8<sup>o</sup> Viz pod jmény autorů.

1. Hostfinský, Diferenciální geometrie křivek a ploch.

2. Vojtěch, Základy matematiky ke studiu věd přírodních a technických, Díl I.

3. Novák, Fysika. Díl I.

4. Novák, Fysika. Díl II.

5. Semerád, Příručka praktické geometrie.
6. Kučera, Základy mechaniky tuhých těles.
7. Vojtěch, Základy matematiky... Díl II.
8. Bydžovský, Úvod do analytické geometrie.
9. Láska-Hruška, Počet grafický a graficko-mechanický.
10. Dušl, Úvod do vektorového počtu.
11. Hostimský, Mechanika tuhých těles.
12. Posejpal, Roentgenovy X-paprsky.
13. Macků, Fysika.
14. Bydžovský, Základy teorie determinantů a matic a jich užití.
15. Láska-Hruška, Teorie a praxe numerického počítání.
16. Kadeřávek-Klíma-Kounovský, Deskriptivní geometrie. Díl I.
17. Kadeřávek-Klíma-Kounovský, Deskriptivní geometrie. Díl II.

**Koláček František**, profesor university v Praze: Elektřina a magnetismus. Výklady theoretické. 1904. Rozebráno. Sborník, 9.

**Koláček František**, profesor university v Praze. Hydrodynamika. 1899. Rozebráno. Sborník, 2.

**Koláček F.**, viz též Sborník Koláčkův.

**Kolář Antonín**, profesor university v Bratislavě: Vztahy evropské kultury k antice. 1929. 8° 272 str. br. KČ 50— Sbíрка přednášek, III/1.

Kniha podává v první, historické části nejprve charakteristiku kultury řecké a římské, načež líčí její vliv v dějinném vývoji evropského lidstva. V části druhé probírá soustavně jednotlivé složky evropské kultury (stát, náboženství, umění slovesné i výtvarné, vědy) a jejich vztah k příslušným výtvorům ducha řeckého a římského. V třetí části jedná o vlivu antiky na kulturu československou, ve čtvrté pak ukazuje, jaké stanovisko třeba zaujmouti k antice dnes.

**Koloušek Jan**, profesor techniky v Praze: Mathematická theorie důchodů jistých a půjček annuitních. 1904. Rozebráno. Sborník, 8.

**Kopal Josef**, profesor university v Bratislavě: Romain Rolland. 1930. 8° 97 str. br. KČ 18— Sbíрка přednášek, III/2.

Autor podává věcný obraz literárního díla R. Rollanda, které stopuje krok za krokem v souvislosti se životem spisovatelovým. Zejména podrobně rozbírá a kriticky oceňuje nejuspěšnější dílo Rollandovo, Jana Kryštofa, který též u nás našel tolik čtenářů. Věnuje pozornost i jeho dílům válečným a poválečným, při čemž podrobným rozбором Rollandovy ideologie ukazuje, jak tato díla vyrůstají z mravní krise, již spisovatel prožil za války. Spis poskytuje spolehlivé poučení o jednom z nejzajímavějších zjevů dnešní literatury francouzské.

**Kopal J.**, viz též Lanson G.

**Koprník M.**, viz Studnička F. J.

**Kössler Miloš**, profesor university v Praze: Úvod do počtu diferenciálního. 1926. 8° 147 str. 16 obr. br. KČ 1870 Kruha, 4.

Kniha je psána tak, aby ji mohl čísti každý, kdo zná počátky algebry, goniometrie a analytické geometrie. Proto se hodí velmi dobře za pomocnou knihu středoškolskou i pro samostatné studium základů vyšší matematiky. Budiž zejména vytknuto, že přes svou stručnost a elementární ráz vyhovuje všem požadavkům moderní přesnosti. I pokročilého čtenáře zaujme v ní mnohá část, zvláště pak způsob, jak se spisovatel podařilo, vyhovětí současně požadavkům přísně vědeckým i metodickým.

**Košvanc Jaromír**, profesor průmysl. školy v Praze: Novější konstrukce silnoproudových zemních kabelů. 1931. 4<sup>o</sup> 15 str. 41 obr. br. Kč 6-40

Studiem dielektrických poměrů byly zdokonalovány zemní kabely a jejich izolace zlepšována, takže dnes vyhovují i pro vysoká napětí. V pojednání se poukazuje na kabely Hőchstädterovy, které velmi dobře vyhovují požadavkům. Poruch zemních kabelů, které byly dříve často způsobovány neznalostí jejich dielektrických vlastností, stále ubývá. Se stanoviska národohospodářského jsou zemní kabely lepší než vzdušná vedení.

**Kounovský J.**, viz Kadeřávek F.

**Kowalewski A.**, viz Bolzano B.

**Král Josef**, profesor university v Praze: Řecká a římská rhytmika a metrika. 8<sup>o</sup>

Díl I: Řecká rhytmika. 2. vyd. 1915. XII, 275 str. br. Kč 18—

Díl II: Řecká a římská metrika. Sv. 2. 1911. XII, 336 str. br. Kč 20—  
Sv. 3. 1913. XI, 360 str. br. Kč 24—

Vedle české prosodie druhé životní dílo autorovo a jedinečné svého druhu, neboť jasností a objektivností podání a úplným vyčerpáním látky a literatury se mu nevyrovná ani v německé literatuře podobný synthetický spis.

**Král Josef**: Státní zřízení římské. Upravil a vydal Vladimír Groh. 1921. 8<sup>o</sup> X, 304 str. br. Kč 50—

Nenadálá smrt zabránila prof. Královi zpracovati akademická čtení o státním zřízení římském v soustavnou příručku, jak bývalo jeho dávným přáním. Odkazu toho se pietně ujal nynější profesor starověkých dějin při universitě v Brně, Vladimír Groh a stejnoměrně zpracoval i částečně doplnil látku, takže kniha, obsahující soustavné výklady o občanstvu římském, magistratuře, senátu a hromadách lidu, je vhodnou přípravou pro úvod do římského práva a upoutá i každého čtenáře, který se zajímá o dějiny ústavního zřízení.

**Král J.**, viz též Podobizny; Sborník Králův; Sofokles.

**Kraus A.**, viz Xenia Pragensia.

**Kraus L.**, viz Weyr Eduard.

**Křehlík F.**, viz Mašek F.

**Křížek J.**, viz Sobotka J.

**Krkoška Josef**, ředitel reál. gymn. v Pelhřimově: Základy pohybového příčinosloví ve světle svého vývoje. Úvod do dnešní nauky o pohybu. 1914. 16<sup>o</sup> 176 str. br. Kč 3-20

Historický vývin pohybového příčinosloví (zákon setrvačnosti, akce, akce s reakcí) hodí se nejlépe k objasnění příčinoslovných základů pohybu, ale zaslouhuje také sám o sobě zvláštní pozornost, neboť obsahuje hojně látky dosud neúplně prozkoumané.

**Krmešský J.**, viz Jeništa J.; Petrá S.

**Křivák Josef**, měřický vrchní rada v Praze: Číselné sedmimístné tabulky trigonometrických funkcí upravené pro počítač stroj. 1925. 4<sup>o</sup> 19 str. br. Kč 12—

Hodnoty funkcí jsou udány pro každou třetí úhlovou minutu. Přes to umožňují tabulky přesné a rychlé výpočty hodnot funkcí až na 7 des. míst nebo úhlů až na desetiny vteřin pomocí 2. tab. diferencí, lež jsou uváděny v tab. Na 6 des. míst interpolujeme jen pomocí 1. tab. díl. udané pro vteřiny.

**Kruh**, Sběrka spisů vydávaná JČMF za redakce B. Bydžovského, V. Posejpal a M. Valoucha, 8<sup>o</sup> Viz pod jmény autorů.

1. Závíška, Einsteinův princip relativnosti a teorie gravitační.
2. Hostinský, Geometrické pravděpodobnosti.
3. Hlavatý, Úvod do neeuklidovské geometrie.
4. Kössler, Úvod do počtu diferenciálního.
5. Bragg, O povaze věci.
6. Batěk, Chemické rovnice.
7. Rychlík, Úvod do elementární teorie číselné.
8. Schneider, Předpovídání povětrnosti.
9. Běhounek-Heyrovský, Úvod do radioaktivity.

**Kubíšta J.**, viz Bazin R.

**Kučera Bohumil**, profesor university v Praze: *Nástin geometrické optiky a základů fotometrie*. 1915. 8<sup>o</sup> XVI, 464 str. 293 obr. 1 tab. pl. Kč 50.— Sborník, 14.

V Kučerově knize máme dosud jedinou českou učebnici moderní geometrické optiky, která umožňuje čtenáři, aby se podrobně seznámil s jejími výsledky. V době, kdy se fotografický přístroj, dalekohled a drobnohled staly nepostrádatelnou pomůckou nejen pro fysika, ale i pro přírodopysce, lékaře a technika, nutno Kučerovo dílo přivítati s povděkem. Je založeno na důkladném studiu příslušné literatury odborné a hlavně po stránce experimentální a strojové je v něm sneseno a názorně vyloženo vše, co tvoří základ velikého pokroku této důležité disciplíny.

**Kučera Bohumil**: *Tajemství dalekonosných děl*. Řada populárních kapitol. 1918. 16<sup>o</sup> 56 str. br. Kč 2.—

Spisovatel sdílí v knížce se čtenářem podstatu svého řešení problému, o němž se svého času mnoho psalo a mluvilo. Třebas tajemství tehdejší jest již odhaleno, nepozbyla knížka ta na své zajímavosti, zejména vylíčením všech teoretických a praktických předpokladů takového řešení.

**Kučera Bohumil**: *Základové praktické fysiky*. Litogr. předn. Část 1 a 2, 1910/11. Rozebráno.

**Kučera Bohumil**: *Základy mechaniky tuhých těles*. Úvod do studia fysiky. 1921. 8<sup>o</sup> VIII, 296 str. 121 obr. kart. Kč 48.— Kniho vna, 6.

Příliš záhy zesnulý autor charakterisuje knihu takto: »Její podstatný ráz jest určen tím, že ji psal fysik pro fysiky. Ač se týká látky elementární a mnoho a mnohokrát zpracované, přece v ní odborník najde mnohé metodicky nové obráty a postupy, ba i některé nové myšlenky a vývody.« Kniha je zpracována na základě vektorového počtu, což velmi přispívá k ujasnění názoru a živosti představ, neboť rovnice mechaniky nabývají vektorovým výrazem neobyčejné průzračnosti a plastičnosti. Pro začátečníky, kteří znají pouze prví základy počtu infinitesimálního, je připojen úvod do počtu vektorového.

**Kučera B.**, viz též Posejpal V.; Sborník Kolářkův; Strouhal Č.

**Kuhn Jaroslav**, profesor průmysl. školy ve Vítkovicích: *Vrtulové turbíny se zvláštním zřetelem na turbínu Kaplanovu*. 1930. 4<sup>o</sup> 11 str. 19 obr. br. Kč 5.20 Sběrka příruček SE, 9.

Kaplanova turbína způsobila v teorii i ve stavbě vodních turbín revoluci. Nejlepší světové továrny se dnes zabývají její konstrukcí. Autor pojednává stručně o této vrtulové turbíně, kterou u nás staví továrna Českomoravská-Kolben-Daněk v Praze a J. Storek v Brně.

**Kuklová-Štůrová Božena**, docentka university v Bratislavě: *Nakažlivé choroby* 1931. 8<sup>o</sup> 60 str. Kč 12.— Sběrka přednášek, III/3.

Knižka chce umožniti širšimu obyvatelstvu spolupráci na boji proti nakažlivým chorobám, neboť boj ten vyžaduje součinnost nejen zdravotních úřadů a lékařů, ale i všeho obyvatelstva jimi ohrožovaného. Podává proto stručně dnešní znalosti o příčině nakažlivých chorob, o způsobu jich přenašení a o možnostech, jak před nimi chrániti jednotlivce, rodinu a větší celky obyvatelstva

**Kulbakin Stefan**, univ. profesor v Bělehradě: Mluvnice jazyka staroslověnského. Z rukopisu přeložil Bohuslav Havránek. 1928. 8° X, 214 str. br. Kč 33—

Toto dílo ruského učenice, nejlepšího znalce v svém oboru, vyšlo jako český originál. Pro svou metodičnost bude zejména posluchačům univerzitním vítanou pomůckou.

**Lanson Gustave**: Metoda literárního dějepisu. Přeložil Josef Kopal. 1931. 8° 40 str. br. Kč 6—

Prof. Kopal přetlumočil nejúplnější a nejvýraznější projev předního literárního historika francouzského, profesora při Sorbonně, Gustava Lansonova, vyšlý ve sborníku De la méthode dans les sciences v novém vydání z r. 1924; na konci připojil některé doplňky z bruselské řeči Lansonovy i své poznámky.

**Láska Václav**, profesor university v Praze: Úvod do kosmické fyziky a matematické geografie. 1926. 8° 96 str. 70 obr. Kč 18—

Obsah: Metody pozorovací a početní. Astrognosie. Zdáni. pohyby hvězd. Fyzika stálic. Planety, komety. Tvar Země. Hmoty Země a Slunce. Vnitro Země. Zem. magnetismus. Slunce. Měsíc. vzdálenosti. Astron. soustavy souřadné. Čas. Refrakce. Paralakt. redukce. Aberace. Měř. stroje. Východ a západ hvězdy. Pólová výška. Stanovení azimutu.

**Láska Václav**, profesor university v Praze, a **Hruška Václav**, profesor techniky v Praze: Počet grafický a graficko-mechanický. 1923. 8° X, 188 str. 127 obr. 3 tab. pl. Kč 34— Knihovna, 9.

Grafický počet je nauka, jak provéstí výpočet vhodnými geometrickými konstrukcemi a měřením úseček při vhodné zvolené jedničce délkové. Počet ten má značné výhody, pokud nejde o přesnost výsledků větší než  $1/1000$  nebo nejvýš  $0.1/1000$ , takže ovládá dnes pole stále větší, ba některá odvětví děkují hlavně jemu za svůj vývoj. Je tudíž kniha tato, která je prvním větším dílem českým o grafickém počtu, nepostrádatelnou učebnicí a příručkou všech, kdož se obírají aplikacemi matematiky.

**Láska Václav a Hruška Václav**: Teorie a praxe numerického počítání. 8° 1932. Knihovna, 15. V tisku.

Numerické počítání je dnes již tak propracovanou technikou jako na př. mikroskopování nebo analytická chemie. Kniha tato nám má nahraditi do jisté míry celou, značně obsáhlou literaturu o tomto důležitém předmětu, který tvoří důležitou pomůcku nejen astronomie, geodesie a fyziky, ale i celé řady věd technických, jako pojistné matematiky, balistiky, stavební mechaniky atd. Autoři se v knize snažili o výklad po stránce teoretické i praktické. Kromě úvodu bude kniha obsahovat kapitoly o výpočtu aproximací, interpolací a numer. derivování, numer. řešení rovnic, numerickém integrování a řešení diferenciálních rovnic, vše provázeno četnými příklady.

**Láska V.**, viz. též Sborník Láskův.

**Lectures expliquées pour tous**. Sbírká cizojazyčné četby (s poznámkami a slovníčkem). Red. dr. Ferdinand Špišek. 8° Viz pod jmény autorů.

1. Maupassant, Choix de contes. Díl I.

2. Maupassant, Choix de contes. Díl II.

3. Bazin, Contes.
4. France, Contes choisis.
5. Daudet, Choix de Contes. Díl I.

**Ledrer Emanuel-Nevečeřal Čeněk:** Měřičtví a průmětnictví pro živnostenské školy pokračovačů. 2. rozšíř. vyd. 1927. 4<sup>o</sup> 76 str. 136 obr. (Schvál. 27. 7. 1926, č. 86817.) ppl. Kč 24— Učebnice 121.

**Libický Antonín:** Vektorová analysis. 1914. Rozebráno.

**Listy filologické.** Odpovědní redaktoři O. Hujer, M. Hýsek, O. Jiráni a B. Ryba. Přílohu »Hlídku archeologickou« řídí A. Salač. 1931—32, ročník 58 (6 sešitů). 8<sup>o</sup> Předplatné Kč 30—

Nejstarší český filologický časopis, věnovaný z polovice klasické filologii a humanismu, z polovice filologii slovanské, zvláště české (jazykozpytu i literární historii).

**Listy filologické památce Jaroslava Vlčka.** Zvl. otisk z roč. 57, 1930. 8<sup>o</sup> 228 str. br. Kč 16—

**T. Livius:** Výbor z jeho dějin. Upr. Vladimír Groh. 8<sup>o</sup>

I. Text. 1924. XVI, 204 str. 14 obr. 2 mapy. (Schvál. 6. 3. 1924, č. 28124; MV 247/1924.) ppl. Kč 16:50 Učebnice 215.

II. Poznámky. 1925. VIII, 182 str. 10 obr. 1 mapa. kart. Kč 15— Učebnice 216.

**T. Livius:** Výbor z jeho dějin. Upr. Vladimír Groh. 8<sup>o</sup>

I. Text. 1924. XVI, 204 str. 14 obr. 2 mapy. (Schvál. 29. 7. 1924, č. 93673; MV 428/1924.) ppl. Kč 16:50 Učebnice 273.

**Logaritmická stupnice,** viz Měřítka a Grafické papíry.

**Logaritmické hodinky.** 1912. 13×9 cm. Kart. Kč 6—

Je to papírový model logaritmického pravítka ve tvaru kruhové desky, který se velmi dobře hodí začátečnickům pro cvičení v užívání log. pravítek, než se rozhodnou koupiti si určitý vhodný typ. Přirozeně na modelů nelze žádati přesnosti měřítka, ale jako cvičební pomůcka plně vyhoví, zejména při studiu podle Karhanovy Techniky počítací.

**Logaritmické papíry,** viz Grafické papíry.

**Lörsch Karel,** profesor průmysl. školy v Praze: Vyvažování a stroje vyvažovací. 1931. 4<sup>o</sup> 8 str. 24 obr. br. Kč 3— Sbírk. příruček SE, 12.

Při stále stoupajícím počtu obrátek strojů hnacích i hnaných je nutné, aby byly vyváženy všechny rotační hmoty. I při nejpřesnějším obrábění se objeví u rotujících strojních součástí výstřednost. Je pak úkolem kontroly na vyvažovacích strojích výstřednost zjistit a odstranit. Autor pojednává o tomto vyvažování a popisuje vyvažovací stroje soustavy Losenhausenovy.

**Ludvíkovský J.,** viz Cicero.

**Lukáš M.,** viz Hrubý P.

**Macků Bedřich,** profesor university v Brně: Fysika. Úvodní učebnice pro vysoké školy. 1928. 8<sup>o</sup> IV, 528 str. 359 obr. pl. Kč 92— Knihovna, 13.

Kniha tato je určena především jako úvodní učebnice pro studium základů fyziky na vysokých školách, zvláště na přírodovědecké fakultě. Obsahuje tolik, kolik možno probrati v dvousemestrových přednáškových pětilhodinových. Zvláštní pozornost je tu věnována definicím, předpokladům a rozlišování mezi výsledky pokusnými a dedukcemi z obecných zákonů. Kniha tvoří logicky spjatou soustavu základů fyziky a její studium lze vřele doporučiti, obzvláště začátečnickům.

**Mácha F.**, viz Hertík S.

**Máchal Jan:** Boje o nové směry v české literatuře (1880—1900). 1926. 8° VIII, 120 str. br. Kč 10—

Tuto knihu věnoval autor svým bývalým posluchačům, kteří v hojném počtu poslouchali přednášky o uvedeném tematě a přáli si, aby byly vydány tiskem; líčí v ní s přesnou objektivností boje Lumírovců, vznik realismu, symbolismu a dekadenci a literární proudy na Slovensku. Jest zavedena za souvislou četbu pro VIII. třídu všech typů gymnasijských. (MV 257/1927.)

**Machovec František:** Zobrazení tečen a středů křivosti křivek na základě nové metody. 1883. 8° IV, 140 str. 84 obr. na 8 tab. br. Kč 8—

K zobrazování užil zesnulý autor pouze takových prostředků, jakých poskytuje deskriptivní geometrie. Přes to, že uplynulo již tolik let od její publikace, těší se metoda jeho dosud oblíbě.

**Mašek Bohuslav** viz Hvězdářská ročenka; Jeništa J.

**Mašek Bohuslav-Jeništa Jaroslav-Nachtík František-Štěpánek Josef:** Fyzika pro vyšší třídy středních škol. 8°

Díl I. 6. vyd. 1930. 216 str. 176 obr. 2 tab. (Schvál. 2. 7. 1930, č. 95091; MV 492/1930.) ppl. Kč 23·40 Učebnice 122.

Díl II. 6. vyd. 1931. 216 str. 189 obr. 1 tab. (Schvál. 15. 2. 1931, č. 20901; MV 15/1932.) ppl. Kč 23·40 Učebnice 123.

**Mašek František-Němeček Hynek-Křehlík František:** Chemie pro reálky. 8°

I. Chemie a mineralogie pro čtvrtou třídu. 5. vyd. 1928. 152 str. 141 obr. (Schvál. 17. 6. 1928, č. 77281; MV 337/1928.) ppl. Kč 19·50 Učebnice 301.

II. Anorganická chemie pro pátou třídu. 4. vyd. 1928. 174 str. 94 obr. (Schvál. 12. 7. 1928, č. 89432; MV 337/1928.) ppl. Kč 22— Učebnice 302.

**Mašek František-Němeček Hynek:** Chemia pre stredné školy.

I. Chemia a mineralogia pre IV. triedu. 2. vyd. prekladu Ivana Houdka. 1927. 8° II, 151 str. 132 obr. (Schvál. 27. 10. 1927, č. 132445; MV 488/1927.) ppl. Kč 18— Učebnice 360.

**Maupassant, Guy de:** Choix de contes. Vydal Ferdinand Špišek. 8°

T. I. 1925. 104 str. 1 obr. br. Kč 12— Lectures, 1.

T. II. 1926. 108 str. 1 obr. br. Kč 12·80 Lectures, 2.

Výbor povídek opatřený poznámkami a slovníčkem.

**Mazač František, Ing.**, profesor průmysl. školy ve Vítkovicích: Hoření paliva na roštu a jeho kontrola. 1931. 8° 90 str. 75 obr. brožov. Kč 18— Sběrka příruček SE, II.

V dnešní snaze po racionalisaci jest otázka hospodárného využití paliv v kotelně neobyčejně důležitá. Autor uvádí nejprve základní pojmy o vodní páře, přechází k hoření paliva, k bezdýmnému topení, definuje účinnost kotlu. Popisuje topný pokus a rozebírá podrobně přístroje, jimž se kontroluje práce kotlu.

**Mélanges linguistiques dédiés au Ier Congrès des philologues slaves.** 1929. 8° 245 str. br. Kč 48— Travaux, I.

These a příspěvky členů Pražského lingvistického kroužku k řešení zásadních problémů lingvistických s hlediska systému, věnované Prvnímu sjezdu slovanských filologů.

**Měřítka a logaritmická stupnice**, viz Grafické papíry.

**Milbauer Jaroslav**, profesor techniky v Praze: Cvičení v anorganické chemii. 2. opr. vyd. 1920. Rozebráno.

Chystá se třetí opravené vydání.

**Millnovský Filip**, profesor průmysl. školy v Praze: Elektrotechnická měření. 8°

I. Měření odporů. 1929. 40 str. 42 obr. br. Kč 3·20 Sběrka příruček SE, 3.

II. Měřicí přístroje. 1930. 32 str. 41 obr. br. Kč 6— Sběrka příruček SE, 10.

Popsav normály a etalony probírá autor měření odporů podle zákona Ohmova (metody aval, amont, srovnávací a substituční), můstkem Wheatstoneovým, kalibruje reostaty, měří odpor elektrickým stejnosměrným proudem, dále malé odpory a specifický odpor, na konec pak kalibruje skoro stejné odpory. V druhé části pojednává o měření přístroji různých soustav; ve spisku není popis měřicích přístrojů, ale jsou uvedeny principy nejdůležitějších soustav a zejména práce s přístroji.

**MNHMA**. Sborník vydaný na paměť čtyřicetiletého působení prof. Josefa Zubatého na universitě Karlově 1885—1925. 4° IV, 498 str. 1 pod. 7 o. 1 m. br. Kč 80—

Do sborníku přispěli čeští žáci prof. Zubatého od nejstarší generace do nejmladší články ze všech oborů: srovnávacího i obecného jazykozpytu, filologie indické, klasické, keltské, germánské, anglické a arci především slovanské, zvláště české. Ke konci jest připojen úplný soupis prací J. Zubatého z let 1884—1925.

**Müller Karel**: Přehled literatury byzantské 1929. 8° 88 str. Kč 12—

Spisovatel, zabývající se již dlouhá léta studiem byzantské literatury, u nás téměř neznámé, podává tu instruktivní přehled o rozmanitých oborech této literatury umělé i lidové, básnické i prosaické, přihlížeje stále ke vztahům jejím k jiné literatuře soudobé.

**Nachtikal F.**, viz Jeništa J.; Mašek B.

**Nebeský V. B.**, viz Podobizny.

**Němeček H.**, viz Mašek F.

**Neumann M.**, viz Zprávy.

**Nevečeřal Č.**, viz Ledrer E.

**Niederle J.**, viz Podobizny.

**Novák Otakar**, profesor průmysl. školy v Kladně: Elektrické čištění kychtových plynů. 1930. 4° 18 str. 38 obr. br. Kč 7·40 Sběrka příruček SE, 8.

Otázka elektrického čištění kychtových plynů je pro hutníka velmi důležitá. Autor ji probírá podrobně od prvních praktických pokusů až po dnešní dobu. Soupis literatury je velmi cenným doplňkem.

**Novák R.**, viz Cicero.

**Novák Vladimír**, profesor techniky v Brně: Fysika. Základní poznatky na podkladě pokusném. Pro posluchače vysokých škol, učitele a přátele věd přírodních. 8°

I. Mechanika. Akustika. Nauka o teple. 3. pozm. a dopl. vyd. 1929. X, 544 str. 375 obr. pl. Kč 96— Knižovna, 3.

II. Elektřina. Optika. 3. pozm. a dopl. vyd. 1932. XIV, 640 str. 513 obr. pl. Kč 116— Knižovna, 4.

Vřele doporučujeme každému, kdo chce studovat fysiku nebo prohloubiti svoje fysikální vzdělání, tento spis, který dobře může soutěžit



s podobnými spisy cizojazyčnými, nad něž vyniká jak stručností, tak i bohatostí obsahu a formou podání, svědčící o dlouholeté zkušenosti učitelské. Třetí vydání bylo pečlivě zrevidováno, a třeba bylo doplněno nejnovějšími poznatky, přece podrželo původní rozsah vhodným výběrem látky, což se hodí zejména posluchačům vysokých škol, k jichž potřebám studijním bylo při úpravě tohoto vydání bedlivě přihlíženo.

**Novák Vladimír:** Pohádka o rozbitém atomu. 1930. 8° 112 str. 45 obr. Kč 21.— Sbírnka přednášek, II/1.

V sedmi kapitolách vylíčil autor postup atomismu, zejména v posledním půlstoletí. K atomismu hmoty přistoupil atomismus elektřiny a zářivé energie, a tím ovládla tato nauka veškerý fyzikální svět. Konečně i atom podlehl atomismu, dřívější nerozborný celek stal se sám světem pro sebe a obraz vesmíru složeného ze soustav slunečních ovládl také v mikrokosmu. Proměnnost atomu je také v možnosti jeho trosek a v přeměně hmoty na záření. Propast, která byla mezi zářením hmotným a nehmotným, překlenuta je vlnovou mechanikou, která nejmenší hmotné částice spojuje nerozlučně s úkazem vlnivým. Hmotnost i nehmotnost jsou trvale spojeny.

**Novák Vladimír:** Fyzikální názor světový. 1922. 8° 32 str. 3 obr. br. Kč 4.—

V kratičkém tomto přehledu jsou obsaženy podivuhodné výsledky fyzikálního badání až do nejnovější doby a na jejich základě je sestrojen jednotný názor světový.

**Novák V.,** viz též Strouhal Č.

**Novotný F.,** viz Demosthenes; Pio vati; Sbírnka přednášek a rozprav.

**Oberpálcer František:** Jazykozpyt. V tisku; vyjde v červnu 1932.

**Obešlo Václav:** O logaritmicko-grafickém počítání. 1916. Rozebráno.

**Obešlo V.,** viz též Sobotka J.

**Ondruš M.,** viz Bydžovský B.

**Osovský Karel:** Čtyřmístné tabulky logaritmické a trigonometrické. 1909. 8° 26 str. 2 tab. graf. br. Kč 1·20 Učebnice 124.

**Osovský K.,** viz Hrubeš F.

**Otásek Josef,** profesor průmysl. školy v Kladně: Vnitřní změny některých kovů a kovových slitin při vyšších teplotách. 1932. 4° 38 str. 95 obr. br. Kč 16.— Sbírnka příruček SE, 13.

Ve spisku se jedná o strukturních změnách kovů a kovových slitin důležitých pro praxi při vyšších teplotách. Tyto vztahy, dnes velmi závažné při tepelném zpracování kovů, jsou podrobně popisovány a provázeny řadou diagramů a původních fotografií metalografických výbrusů. V české literatuře je to první větší spisek toho druhu.

**Pánek Augustín:** Dr. František Josef Studnička. Nástin jeho života a činnosti. 1904. 8° II, 112 str. S podob. br. Kč 4.—

**Pánek Augustín:** O životě a působení dra. Emila Weyra. 1894. 8° 64 str. S podob. a snímek rukopisu. Rozebráno.

**Pánek A.,** viz též Index; Zprávy.

**Pavlik Bohuslav:** O Heavisidově metodě řešení diferenciálních rovnic ve fyzice. 1930. 8° 43 str. 5 obr. br. Kč 6.—

Nejprve ukazuje na problémy, kde lze této metody užití, zabývá se problémem sítě, zavádí pojem kmenové funkce a objasňuje význam operátové rovnice. Pak řeší problém dvojnásobným způsobem (též na příkladě), připojuje pomocné tabulky a věty a končí řešením příkladů.

**Pecl Petr:** Aplikace Newton-Puisseuxovy metody v geometrii. 1911. 8° 40 str. 27 obr. br. Kč 2—

**Pelkán Ferdinand,** docent university v Praze: Portréty filosofů XX. věku. 1932. 8° 96 str. 5 obr. br. Kč 18— Sběrka přednášek, I/9.

V pěti kapitolách zachycuje autor několik medailonů vynikajících duchovních vůdců dnešní Evropy i Ameriky. Dva Anglosasové — James a Royce — zavádějí nás do myšlenkového i etického úsilí dnešní tolik obdivované a přeceňované Ameriky; Henri Bergson, hlava francouzských novospiritualistů, je tu zachycen v celé šíři své filosofie života a vývoje. Psychoanalýza Freudova, dnes tak moderní, sleduje se tu až k samým kořenům. Zvláštní místo příčeno zde noetice a křesťanské metafysice Mikuláše Looského, vedoucího myslitele ruského a slovanského yúbec. Bergson a Freud zavádějí nás také do moderní estetické teorie smíchu. Tak přihlíží knížka ke čtyřem národnostem, vedoucím dnešní filosofii, a dotýká se celé řady současných proudů filosofických. Pět portrétů filosofických je tu provázeno pěti obrazy těchto vůdcích duchů, které zhuštěný a poutavý výklad jen osvěžují.

**Pelkán F.,** viz též Ruch filosofický.

**Peroutka Emanuel,** profesor university v Praze: Dějiny řecké. D. I. Doba předhistorická. 1908. 8° VII, 266 str. 119 obr. 1 tab. br. Kč 14—

Předčasná smrt zmařila prvýmu profesoru starověkých dějin na české universitě v Praze dr. Peroutkovi dokončení jeho životního díla o řeckých dějinách. Autor sám vylíčil prehistorickou dobu před příchodem Řeků, a ač uplynulo 20 let od vydání knihy, zůstává kniha, jejíž těžiště tkví v popisu známých výkopů krétských, stejně zajímavou.

**Peroutka Emanuel,** profesor university v Praze: Ústavy států řeckých. Z jeho pozůstalosti doplnil a vydal Karel Svoboda. 1916. 8° IV, 160 str. br. Kč 12—

Z pozůstalosti Peroutkovy vydal nynější profesor klasické filologie při universitě v Brně, K. Svoboda, značně materiál doplniv, partii nejzajímavější, t. j. ústavní vývoj Řecka od království homerského do monarchií diadochů.

**Petřa Stanislav:** Fyzika pro nižší školy střední. 6. vyd. 1924. 8° 222 str. 298 obr. 1 tab. (Schvál. 17. 1. 1924, č. 5838; MV 91/1924.) ppl. Kč 25— Učebnice 125.

Nové vydání připravuje Mikuláš Šmok.

**Petřa Stanislav:** Fyzika pro nižší školy střední. Poslovenčil J. Krmešský. 2. vyd. 1927. 8° IV, 220 str. 299 obr. (Schvál. 13. 9. 1927, č. 106932; MV 437/1927.) ppl. Kč 28— Učebnice 167.

**Petr Karel,** profesor university v Praze: Počet diferenciální (část analytická). 1923. 8° XVI, 466 str. 11 obr. pl. Kč 90— Sborník, 16.

V knížce té se pokusil autor přesným způsobem zaváděti příslušné pojmy a dokazovati potřebné věty. Při tom bylo nutno podati alespoň stručně nauku o číslech iracionálních, což provedeno podle směrnic po prvé sice vyložených Dedekindem, avšak ve skutečnosti dávno již mlčky matematiky používaných. Vedle vlastního diferenciálního počtu je podána celá řada aplikací, často připojovaných jako příklady k obecnému výkladu. Aplikace se týkají výhradně analýsy matematické, a to

teorie funkcí reálné proměnné, nekonečných řad, potenčních řad, rozvoje Lagrangeova, rozvoji v okolí kritických bodů a pod., takže čtenář často najde v knize pomůcku při svých pracích souvisejících s těmito obory.

**Petr Karel:** Počet integrální. 2. pozm. vyd. s dod.: Úvod do teorie množství od Vojtěcha Jarníka, prof. univ. v Praze. 1931. 8° XXIV, 725 str. 24 obr. pl. Kč 160— Sborník, 13.

V integrálním počtu řídil se autor týmiž hlavními zásadami jako v počtu diferenciálním (Sborník, 16). Při tom v důsledku učiněných přání provedl změnu v tom, že připojil k různým odstavcům příklady ke cvičení, opatřené výsledky a po případě i návodem. Příklady ty ovšem nezáleží zpravidla v pouhém užití dokázaných vět, bez vlastního přemýšlení; neboť takové příklady si každý může dát sám v libovolném množství. Mají dokonce velmi často účel pobádati studující k samostatné práci vědecké; někdy zase jsou tak voleny, aby kniha mohla býti užívána jako příručka matematická. Značná váha byla kladena na to, aby byla zdůrazněna různost mezi integrálem definovaným jako funkce primitivní a mezi integrálem podle Cauchy-Riemanna. Nejdůležitější věty byly odvozeny v obou případech pro každý pojem zvlášť. Dále byly zevrubně rozeznávány integrály dvojnásobné a dvojnásobné, které často při povrchním výkladu se nerozlišují. Konečně zvláštní zřetel byl stále brán k numerickému počítání a uvedeny, na př. při mechanické kvadratuře, nejdůležitější metody v praxi vsutku užívané.

**Petr Karel:** O rovnicích diferenciálních. Podle přednášek sest. V. Rychlík. 1911. Rozebráno.

**Petr Karel:** Základy algebry. Připravuje se.

**Petr Karel-Sobotka Jan:** O životě a činnosti Eduarda Weýra. 1905. 8° IV, 60 str. 3 obr. příl. br. Kč 4—

**Petr K., viz též Časopis; Sborník Koláčkův, Láskův a Sobotkův.**

**Plo vatl.** Sborník prací českých filologů k uctění dvoutisícího výročí narození Vergiliova. Red. O. Jiráni, F. Novotný, B. Ryba. 1930. 4° 176 str. 3 obr. 3 příl. br. Kč 50—

Sborník obsahuje 13 studií týkajících se jednak Vergiliových děl samých, jednak Vergiliova významu pro českou kulturu. Zakončen jest úkážkami překladů T. Hály a O. Vaňorného.

**Pithardt Josef-Seifert Ladislav:** Základy deskriptivní geometrie. 8°

Díl I pro IV. třídu reálek. 4. vyd. 1923. 88 str. 78 obr. (Schvál. 13. 12. 1923, č. 151459; MV 36/1924.) kart. Kč 8-80 Učebnice 126.

Díl II pro V. třídu reálek a ref. reál. gymnasií. 4. změn. vyd. 1930. 112 str. 87 obr. (Schvál. 8. 3. 1930, č. 31109, a 22. 6. 1930, č. 40744; MV 364/1930.) ppl. Kč 13-60 Učebnice 127.

Díl III a IV pro VI. a VII. třídu reálek. 3. vyd. 1925. 136 str. 126 obr. (Schvál. 4. 4. 1925, č. 42735; MV 153/1925.) kart. Kč 14-80 Učebnice 128.

**Pithardt Josef-Seifert Ladislav:** Základy deskriptivní geometrie pro reálná a reformní reálná gymnasia. 4. dopl. vyd. 1926. 8° 204 str. 138 obr. (Schvál. 4. 9. 1926, č. 100813; MV 345/1926.) ppl. Kč 23— Učebnice 129.

**Pithardt Josef-Seifert Ladislav:** Základy deskriptivní geometrie pro reálná a reformní reálná gymnasia. 2. vyd. upravené podle nových osnov. se připravuje. Učebnice 168.

**Placht Otto**, vrchní odborový rada MŠO v Praze: České daně. 1517—1652. 1924. 8° 180 str. br. Kč 38.—

Kniha Plachtova, která končí tam, kde začínají známé práce prof. Pekaře, a zjišťuje tak skutečnosti, z nichž vycházel vývoj vylíčený prof. Pekařem, přináší mnoho, co i dnes má aktuální význam pro každého, kdo je jakkoli na hospodářském životě interesován. Z vylíčení účinků daňové soustavy na hospodářský život jednotlivcův lze vyvoditi některé poučení i pro přítomnost.

**Podobizny českých filologů. I.** (Deset dopisnic.) Kč 7.—

První serie obsahuje v bezvadné reprodukci ze závodu Štencova tyto podobizny: J. Dobrovský (podle kresby Kiprenského z r. 1823), J. Jungmann, P. J. Šafařík (obě podle maleb Ant. Machka), V. B. Nebeský (podle kresby J. Vilímka), Ant. Vašek, J. Gebauer, J. Král (obě podle kreseb M. Švabinského), Fr. Bartoš, J. Niederle, J. Zubatý (podle medaile J. Šejnosta). Každá podobizna je opatřena faksimilem podpisu.

**Pokorný Martin**: Důchod invalidní. 1885. Rozebráno.

**Pokorný Martin**: Stručný nástin české práce vědecké v matematice, fysice i astronomii. U příl. 2. sjezdu lék. a přírodopytčů čes. v Praze. 1882. Rozebráno.

**Pokorný M.**, viz též Studnička F. J.

**Posejpal Václav**, profesor university v Praze: Dějepis Jednoty českých matematiků. K padesátému výročí jejího založení. 1912. 8° VIII, 132 str. 28 obr. příl. 5 diagr. 1 tab. br. Kč 6.—

Osvětlení činnosti a osudy Jednoty v letech 1862—1912 podařilo se autorovi nejen objektivně a správně, ale také poutavě a v souvislosti s ostatními veřejnými poměry. 22 podobizny významných funkcionářů Jednoty a vědců zvyšují ještě hodnotu této zajímavé knihy.

**Posejpal Václav**: Fysika experimentální v přehledu soustavném. Litografované přednášky. 4°

I. Mechanika. 1930. 4° 127 str. 107 obr. br. Kč 20.—

Je to prvá část přednášek, konaných na universitě Karlově pro posluchače fysiky, přírodních věd, medicíny a farmacie. Další části se připravují.

**Posejpal Václav**: Roentgenovy X-paprsky. 1925. 8° VI, 154 str. 66 obr. 8 tab. pl. Kč 40.— Knižovna, 12.

X-paprsky způsobily převrat přímo revoluční v našem fysikálním nazírání, zejména na atom a hmotu vůbec. Vedle toho se staly polem dalekosáhlých aplikací ve vědě i v technické praxi. Znátí jejich podstatu a přehledně též obory jimi ovládané je pro mnohé nezbytnou potřebou, pro všechny přátele přírodovědeckého myšlení vědeckým užitečným a sugestivním. Kniha Posejpalova klade si za cíl býti zde dobrou příručkou. Její podání, přísně vědecké a věcně úplné, na druhé straně stručné a prosté, činí ji přístupnou stejně dobře lékařům, bioložům nebo technikům, jako fysikům z povolání.

**Posejpal Václav-Kučera Bohumil**: Půlstoleté jubileum Jednoty českých matematiků v Praze. S předn. B. Kučery. O významu charakteristik pro výklad elektrických zjevů výbojových. 1913. 8° VI, 52 str. br. Kč 1.—

**Příloha didakticko-metodická**, viz Časopis.

**Procházka Josef-Trnka Dominik**: Latinská cvičebnice pro gymnasia a reálná gymnasia. 8°

Nové vydání, upravené podle nových osnov jazyka latinského pro gymnasia a reálná gymnasia (pro III. třídu) se připravuje.

Z původního vydání jsou ještě na skladě:

Díl II. 1927. 188 str. (Schvál. 4. 5. 1927, čís. 53855; MV 487/1927.) ppl. Kč 18.— Učebnice 218.

Díl III. 1928, 151 str. (Schvál. 25. 5. 1928, čís. 68562; MV 517/1928.) ppl. Kč 15.— Učebnice 227.

Díl IV. 1929. 142 str. (Schvál. 18. 5. 1929, čís. 63068; MV 341/1929.) ppl. Kč 18.— Učebnice 228.

**Pšenička J.**, viz Briot K.

**Rehořovský Václav:** Základové vyšší algebry. Díl I. Theorie souměrných funkcí kořenů. 1883. 8° VIII, 186 str. 5 příloh čís. tab. br. Kč 10.—

Vyloživ základní pojmy počítá souměrné funkce kořenů z koeficientů algebr. rovnice, vyjadřuje jimi algebraické funkce koeficientů, vykládá sestavení a zařízení příslušných tabulek a jedná o souměrných funkcích rozdílů kořenů.

**Rehořovský Václav-Seydler Augustin:** Na paměť dvaceti pětiletého trvání Jednoty českých matematiků. S přednáškou A. Seydlera O životě a působení Rogera Josefa Boškoviče. 1887. 8° 39 str. Rozebráno.

**Réunion phonologique internationale tenue à Prague (18—21/XII 1930).** 1931. 8° 326 str. br. Kč 80.— Travaux, IV.

Přednášky členů Mezinárodní fonologické konference o aktuálních zásadních problémech strukturální lingvistiky a zpráva o debatách na konferenci.

**Ročenka praktického strojnictví a elektrotechniky.** Na skladě jsou roč. 1925—1930 ve snížené ceně po Kč 4.—

**Ročenka průmyslového a živnostenského dorostu na rok 1931/32.** Sest. J. Jindra a E. Šubrt. Ročník 2. 1931. 16° 167 str. 46 obr. Čís. tab. pl. Kč 9.—

Ročenka tato těší se jako pokračování Ročenky prakt. stroj. a elektrotech. vzrůstající oblíbenosti. Kromě údajů kalendářních, poštovních a kolovních obsahuje tabulky mocnin a odmocnin, převrácených hodnot, logaritmů, obvodů a obsahů kruhu, trigon. funkcí, dále matem. značky, výpočet úroků, jednotky a veličiny, chemické prvky, míry a váhy, specifické váhy, slitiny, výpočet ploch a těles, automobil. značky, jakož i cenné články technické, přihlížející k nejnovějším pokrokům různých oborů.

**Rocher Karel:** Praktická mluvnice italská na základě latiny. 1921. 8° VIII, 435 str. kart. Kč 40.— Učebnice 219.

Metoda profesora karlínské reálky Dr. K. Skály (pseud. Rocher) využití znalostí jazyka latinského k naučení jazykům románským, nalézá stále více přívrženců, jak svědčí zjev, že tato kniha vyšla též v jazyku německém a že obdobná mluvnice téhož autora pro jazyk francouzský jest zavedena na některých středních školách jako učebnice. (Srv. vlastní autorovy poznámky, v Střední škole, roč. 31, 1924.)

**Rozhledy matematicko-přírodovědecké.** Red. Jan Schuster. 1931/32, ročník 11 (4 sešity). 8° Předplatné ročně Kč 20.—

Časopis tento popularisuje v nejlepší slova smyslu vědy matematické a exaktní vědy přírodní. Elementárnější ráz tím způsobený doporučuje jej záklům středních škol, jimž se vychází vstříc také vhodnými úlohami, a milovníkům těchto věd ze širší veřejnosti. Rozhledy jsou vlastně pokračováním Přílohy k časopisu pro pěstování mat. a fys. a jako taková vycházejí již od r. 1892, což nejlépe svědčí o jejich oblíbenosti.

**Ruch filosofický.** Red. F. Pelikán a K. Vorovka. 8<sup>o</sup> Roč. III, 1923. IV, 332 str. Roč. IV, 1924. IV, 320 str. Roč. V, 1925. IV, 320 str. Roč. VI, 1927. IV, 340 str. Po Kč 60—

**Růžička Antonín**, přednosta odd. Technolog. musea v Praze: Autogenní sváření a řezání kovů. 1921. 8<sup>o</sup> 47 str. 15 obr. br. Kč 8—

Příručka ta jest určena jednak pro posluchače kursů v Technologickém museu, jednak praktikům a interesentům jako snůška prakt. posudků a popisů jednotl. zařízení.

**Ryba B.**, viz Listy filologické.

**Rychlík Karel**, profesor techniky v Praze: Úvod do elementární teorie číselné. 1931. 8<sup>o</sup> 104 str. 1 obr. br. Kč 22— Kruh, 7.

Vyložív pojem dělitelnosti pro čísla racionální, pojem prvočísla, kongruence pro celá čísla rac., řešení lin. kongruenci o 1 nezn. a lin. rovnic neurčitých, větu Fermatovu a Wilsonovu a pojem primitivních kořenů, pojednává autor o *g*-adických zlomcích, o kvadratických zbytcích, o zákonu reciprocity, o trojúhelníkových Pythagorových a racionálních. Předběžné vědomosti, kterých je třeba ke studiu knihy, jsou velmi malé, takže všichni, kdož se zajímají o nauku o číslech, zejména žáci vyšších tříd škol středních, budou ji moci s prospěchem čísti.

**Rychlík K.**, viz též Bolzano B.; Časopis.

**Rychlík V.**, viz Petr K.

**Ryšavý Vladimír**, profesor realky v Praze: O počítacích strojích. 1928. 8<sup>o</sup> 45 str. 30 obr. br. Kč 9-20

Stručně, ale přístupně a zevrubně informuje nás o různých principech počítacích strojů a popisuje celou řadu strojů v praxi vskutku používaných. Je proto velmi vhodným informativním spisem pro každého, který hledá poučení o těchto dnes nezbytných pomůckách početních, i kdyby již byl sám majitelem počítacího stroje.

**Salač Antonín**, profesor university v Praze: Nově objevená díla antického sochařství. 1930. 8<sup>o</sup> 68 str. 16 listů kříd. obr. br. Kč 19— Sbíрка přednášek, I/5.

Podává výběr nejznamenitějších památek antického sochařství, a to řeckých, etruských a římských, pokud byly nalezeny v posledních letech, s výkladem o okolnostech, za nichž byly nalezeny, s jejich charakteristikou, jakož i s kritickým posudkem názorů, které byly o nich proneseny. Všechny památky jsou zároveň reprodukovány na 16 křídových tabulkách.

**Salač A.**, viz též Listy filologické.

**Sbíрка přednášek a rozprav.** Vydávají Extense československých vysokých škol Československé republiky ve 3 řadách:

I, pražskou red. Miloslav Hýšek, profesor university v Praze, a Karel Kavina, profesor techniky v Praze; II, brněnskou red. František Novotný a Jan Zavřel, profesori university v Brně; III, bratislavskou red. Richard Horna, profesor university v Bratislavě. 8<sup>o</sup> Viz pod jmény autorů.

1. Šimák, O knížeti Václavovi.
2. Ertl, Časové úvahy o naší mateřštině.
3. Kašpárek, Sibiř.
4. Jiráni, Vergilius.
5. Salač, Nově objevená díla antického sochařství.
6. Vavřínek, Parlament a politické strany.
7. Hilítzer, Les.
8. Hýšek, Komenský v beletrii.

9. Pelikán, Portréty filosofů XX. věku.
10. Drachovský, Šest přednášek o hospodářské krizi.
- II. 1. Novák, Pohádka o rozbitém atomu.
2. Trávníček, Jazyk a národ.
3. Teyrovský, Zvířena Československa.
- III. 1. Kolář, Vztahy evropské kultury k antice.
2. Kopal, Romain Rolland.
3. Kuklová - Štúrová, Nakažlivé choroby.

**Sbírka příruček časopisu Československý strojník a elektrotechnik.** Red. Jaroslav Jindra 8<sup>o</sup> a 4<sup>o</sup>. Viz pod jmény autorů.

1. Vrba, Broušení nástrojů pro obrábění kovů.
2. Šarbach, Elektrické svařování.
3. Milinovský, Elektrotechnická měření. I.
4. Vrba, Dělicí hlavy, dělicí přístroje a jejich použití.
5. Hruška, Automobilní motory pro levnější paliva.
6. Suchman, Výrobní organizace některých moderních továren německých.
7. Černoch, Hydraulické podávání u obráběcích strojů, zejména u stroje stružního.
8. Novák, Elektrické čištění kychtových plynů.
9. Kuha, Vrtulové turbíny se zvl. zřetelem na turbinu Kaplanovu.
10. Milinovský, Elektrotechnická měření. II.
11. Mazač, Hoření paliva na roštu a jeho kontrola.
12. Löršch, Vyvažování a stroje vyvažovací.
13. Otásek, Vnitřní změny některých kovů a kovových slitin při vyšších teplotách.

**Sborník. Jednoty československých matematiků a fyziků.** 8<sup>o</sup>. Viz pod jmény autorů.

1. Weyr, Projektivná geometrie základných útvarů prvního řádu.
2. Koláček, Hydrodynamika.
3. Studnička, Úvod do nauky o determinantech.
4. Strouhal, Mechanika.
5. Weyr, Počet diferenciální.
6. Strouhal, Akustika.
7. Studnička, Úvod do analytické geometrie v rovině.
8. Koloušek, Mathematika theorie důchodů jistých a půjček annuitních.
9. Koláček, Elektřina a magnetismus.
10. Sobotka, Deskriptivní geometrie promítání paralelního.
11. Strouhal, Thermika.
12. Strouhal - Kučera, Mechanika.
13. Petr, Počet integrální, s dod. Jarník, Úvod do teorie množství.
14. Kučera, Nástin geometrické optiky a základů fotometrie.
15. Strouhal - Novák, Optika.
16. Petr, Počet diferenciální (část analytická).
17. Závíška, Mechanika.
18. Čech, Projektivní diferenciální geometrie.
19. Vojtěch, Geometrie projektivní.
20. Petr, Algebra (připravuje se).

**Sborník prací filologických univ. prof. Františku Grohovi k šedesátým narozeninám.** 1923. 4<sup>o</sup> X, 164 str. 1 pod. br. Kč 40.—

**Sborník prací matematických a fyzikálních, vydaný na počest šedesátého výročí narozenin dra. Františka Koláčka.** Red. B. Kučera a K. Petr. 1912. 8<sup>o</sup> IV, 270 str. obr. S podob. br. Kč 12.—

Kromě životopisu Koláčkova z pera jeho býv. asistenta, prof. dr. Závíšky, a vzpomínky prof. dr. Nováka na Koláčkovo působení na tech-

nice brněnské obsahuje Sborník 29 vědeckých pojednání žáků a přátel Koláčkových.

**Sborník prací filologických** dv. r. prof. Josefu Královi k šedesátým narozeninám. 1913. 4<sup>o</sup> XI, 313 str. 1 pod. 9 obr. 1 t. br. Kč 20—

**Sborník prací matematických a fyzikálních** vydaný na počest šedesátých narozenin dra V. Lásky. Red. B. Bydžovský, K. Petr, F. Závíška a A. Žáček. 1923. Rozebráno.

**Sborník prací matematických a fyzikálních** vydaný na počest šedesátého výročí narozenin dra Karla Petra. Red. B. Bydžovský, F. Závíška a A. Žáček. 1928. 8<sup>o</sup> IV, 320 str. obr. S podob. br. Kč 40—

Životopis Petřův napsali Nušl a Kössler a svými pracemi přispělo 50 žáků a přátel Petrových.

**Sborník prací matematických a fyzikálních** vydaný na počest šedesátých narozenin Jana Sobotky. Red. B. Bydžovský, K. Petr, F. Závíška a A. Žáček. 1922. Rozebráno.

**Sborník Vlčkův**, viz Listy filologické, pam. J. Vlčka.

**Selfert L.**, viz Pithardt J.

**Semerád Augustín**, profesor techniky v Brně: Příručka praktické geometrie. Díl I a II. 1921. 8<sup>o</sup> XV, 523 str. 303 obr. 4 tab. kart. Kč 72— Knihovna, 5.

V I. dílu probírá autor základní pojmy geodetické, míry a váhy, posuzuje přesnost měření, pojednává o počtářských pomůckách a o přístrojích měřicích a učí měřiti délky a úhly. Obsahem II. dílu jsou měřicé metody, stručně, ale při tom přesně a přístupně probrané. U propočítaných příkladů praktických, jež užití přístrojů a metod názorně ilustrují, je užito též setinného dělení úhlového. Ráz a obsah knihy činí ji vskutku nepostradatelnou příručkou geodetickou.

**Semerád Augustín-Valouch Miloslav**: Pětimístné tabulky logaritmicko-trigonometrické pro šedesátinné a setinné dělení kvadrantu a polygonální tabulky pro setinné dělení kvadrantu. 1923. 8<sup>o</sup> 216 str. 9 obr. ppl. Kč 24—

Kromě logaritmů čísel a goniometrických funkcí pro dělení kvadrantu na 90<sup>o</sup> po 60' i pro dělení kvadrantu na 100<sup>o</sup> po 100" obsahují důležité polygonální tabulky a sbírku vzorců a řešení v geodesii užívaných. Uvedením logaritmů pro obě dělení jest usnadněn přechod od jednoho systému k druhému podle použitého stroje. Dvojbarevný papír zamezuje omyly.

**Servit F.**, viz Eukleidovy Základy.

**Seydler Augustín**: Izák Newton a jeho principia. Ku dvěšleté apomínce vydání Newtonova arcidíla. 1887. Rozebráno.

**Seydler A.**, viz též Řehořovský V.

**Schneider Rudolf**, profesor univ. a přednosta st. úst. meteorologického v Praze: Předpovídání povětrnosti. 1928. 8<sup>o</sup> 109 str. 26 obr. 1 tab. br. Kč 18— Kruh, 8.

Prvý díl knihy pojednává o prognosách na základě metody synoptické, druhý o prognose místní, třetí o pokusech předpovídati počasí na delší dobu. Kniha je psána přístupně a zajímavě, poučí a spolu vyvrátí nesprávné názory, někdy až pověrečné.

**Schoenbaum E.**, viz Aktuárské vědy.

**Schrönovy** logaritmické tabulky sedmimístné čísel od 1 do 107000. České vydání připravil Miloslav Valouch. 1921. Rozebráno. Viz Valouch, Sedmimístné logaritmy.



**Schulz Ferdinand**, profesor techniky v Praze: Technologie paliv. 1923. 8° VIII, 371 str. 137 obr. br. Kč 80—, pl. Kč 88—

Jediný spis pojednávající souborně o ložiskách uhlí, petroleje, rašelin, živichých zřidel atd. u nás a o průmyslech zpracujících tyto suroviny (plynárenství, kokárenství, destilace petroleje, dřeva, živichých břidel, uhlí, dehtu, výroba generátorových plynů). Popisuje přední továrny každého oboru u nás, uvádí statistiku a výrobní kalkulaci našich závodů.

**Schuster J.**, viz Časopis; Rozhledy.

**Sobotka Jan**, profesor university v Praze: Deskriptivní geometrie promítání paralelního. 1906. 8° XX, 644 str. 471 obr. br. Kč 36— pl. Kč 50— Sborník, 10.

Obsáhlé toto kritické dílo pojednává s nejširšího vědeckého hlediska o metodách promítání paralelního. Spisovatel se zabývá nejprve promítáním kotvaným, načež přirozený přechod k dalším metodám tvoří promítání kruhové, jehož plodnost v geometrii metrické jest bohatě prokázána. S geometrického hlediska stojí v belém díle v popředí široce založené studium afinní přibuznosti soustav rovinných i prostorových. Zvláštní pozornost je věnována transformaci rovin průmětných, průmětům nesdruženým a nesčetným bohatým konstrukcím grafickým, při čemž zvláště jest zdůrazněni obsáhlé studium křivosti dvou křivek afinních v bodech sdružených. Originálníou pojetí, širokou koncepcí a bohatstvím látky vyniká dílo toto nad podobné knihy i světové literatury. Psáno jest velmi jasně a založeno jest jako celá stavba geometrie deskriptivní na základech geometrie elementární.

**Sobotka Jan**: Diferenciální geometrie. Litogr. přednášky. 4°

1. Křivky rovinné. 1909. Rozebráno.
2. Křivky prostorové; plochy v souřad. pravoúhlých. Sest. J. Křížek a V. Obešlo. 1914. Rozebráno.
3. Parametrické vyjádření ploch. Útvary přímkové. Sest. V. Obešlo. 1914. VII, 506 str. obr. Kč 16—

Z této jediné české knihy pojednávající způsobem vyčerpávajícím o diferenciální geometrii zbývá již jen 3. díl. Obliba, které se těší přes svůj ráz litograf. přednášek, nejlépe svědčí o její hodnotě i potřebě.

**Sobotka J.**, viz též Petr K.; Sborník Sobotkův.

**Sofokleovy tragedie**. Ku potřebě školní vydal a poznámkami opatřil Josef Král. 8°

- I. Antigona. 6. vyd. upr. František Groh. 1930. XIV, 112 str. br. Kč 21— Učebnice 221.
- II. Aias. 2. vyd. 1913. XVIII, 100 str. br. Kč 3— Učebnice 220.

**Strojník**, viz Československý strojník a elektrotechnik.

**Strouhal Čeněk**, profesor university v Praze: Akustika. 1902. Sborník, 6. Rozebráno.

**Strouhal Čeněk**: Thermika. 1908. Sborník, 11. Rozebráno.

**Strouhal Čeněk**: Mechanika. 1. vyd. 1901. Sborník, 4. Rozebráno.

**Strouhal Čeněk**, profesor university v Praze, a **Novák Vladimír**, profesor techniky v Brně: Optika. 1919. 8° XXIV, 863 str. 482 obr. br. Kč 72— Sborník, 15.

Tento objemný díl Strouhalovy Fysiky (s ilustracemi namnoze původními podle fotografických snímků) obsahuje mimo optiku fyziologickou a meteorologickou přehledné zpracování všech ostatních částí optiky,

nevyjímaje ani stručnou stať o fotografii. Zejména je přihlíženo k bohatému materiálu pokusnému a také vývojová stránka historická je zdůrazněna. Spis psaný učiteli tak zkušenými jest výbornou učebnicí a pomůckou všem, kdož hledají poučení ve velmi zajímavém tomto oddílu fysiky; hledání pak usnadňuje abecední rejstřík.

**Strouhal Čeněk a Kučera Bohumil**, profesori university v Praze: *Mechanika*. 2. vyd. 1910. Sborník, 12. Rozebráno. Viz Záviška, *Mechanika*.

**Studnička František Josef**, profesor university v Praze: *Karel Bedřich Gauss*. Na oslavu stoleté památky jeho narození. 1877. Rozebráno.

**Studnička František Josef**: *Mikuláš Koprník*. Na oslavu 400leté památky jeho narození. 1873. Rozebráno.

**Studnička František Josef**: *O kvaternionech*. 1894. 8<sup>o</sup> 100 str. 10 obr. br. KČ 4—

Pojednav o číslech racionálních a iracionálních, reálních a imaginárních, zavádí shodně s Hamiltonem pojem kvaternionu jako čísla složeneho lineárně ze 4 různých jednotek kvalitativních. Probrav aritmetiku kvaternionů, pojednává o nižších funkcích transcend. argumentu kvaternionálního.

**Studnička František Josef**: *O původu a rozvoji nauky o číslech*. 1874. Rozebráno.

**Studnička František Josef**: *Úvod do analytické geometrie v rovině*. 1902. Sborník, 7. Rozebráno.

**Studnička František Josef**: *Úvod do nauky o determinantech*. 1899. Sborník, 3. Rozebráno.

**Studnička František Josef**: *Výklady o funkcích monoperiodických neboli o nižších funkcích transcendentních*. 1892. 8<sup>o</sup> VIII, 180 str. 14 obr. Rozebráno.

**Studnička František Josef**: *Základové nauky o číslech*. Kniha I. O vlastnostech čísel prostých a jich upotřebení. 1875. 8<sup>o</sup> 5 obr. br. KČ 6—

Po úvodu historickém a o čísle a úkonech početních vykládá řadové vlastnosti čísel, jejich dělitelnost, o zbytcích lineárních, řešení neurčitých rovnic lineárních a řešení shod.

**Studnička František Josef-Pokorný Martin**: *Slavnost pořádaná na paměť 300-letých narozenin Renéa Descartesa v Praze-dne 6. prosince 1896, 1897*. Rozebráno.

**Studnička F. J.**, životopis, viz Pánek A.

**Svoboda K.**, viz Peroutka E.

**Šalařík P. J.**, viz Podobizny.

**Šalomon Bedřich**, profesor university v Praze: *Návrh Jednoty českých matematiků a fysiků na reformu střední školy*. Za součinnosti reformní komise. 1921. 8<sup>o</sup> 16 str. br. KČ 1—

Jednota pracovala již za války na návrzích na poválečnou úpravu českých škol středních. Její práce je výsledkem dlouhých a pečlivých úvah školských odborníků a zakládá se na jejich zkušenostech ze školské praxe. Spisek je přehledem jejich základních návrhů s jejich odůvodněním a konečně s určitým příkladem, jak bylo by lze je řešiti.

**Sarbach Emanuel**, profesor průmysl. školy v Praze: *Elektrické svařování*. 1929. 4<sup>o</sup> 19 str. 36 obr. br. KČ 3-20. Sbírka příruček SE, 2.

Instruktivní popis nejmmodernějších metod a přístrojů pro svařování na tupo, sváření bodové, švové a obloukové.

**Šebor J.**, viz *Chemické listy*.

**Šetlík B.**, přednosta chem. odd. technol. musea v Praze: *Galvanostegie, galvanoplastika a barvení kovů*. 1925. 8° 104 str. 69 obr. ppl. Kč 35—

Po stručném úvodu o základech chemie charakterisuje kniha výstižně jednotlivé prvky a sloučeniny důležité pro obor, o němž jedná, a probírá pak podrobně jednotlivé metody pracovní, popisující též potřebné přístroje a uvádějí vhodné recepty. Podrobný rejstřík usnadňuje užívání knihy hodící se pro studium i pro praxi.

**Šilený Tomáš**, ředitel reál. gymn. v Brně: *Řecké starožitnosti*. 3. roznm. vydání. 1926. 8° 171 str. 67 obr. br. Kč 18— Učebnice 222.

Oblíbená příručka, poučující o místopise řeckém, veřejném životě, zvláště v athenském státě, řeckém vojenství, náboženství a zejména obšírně o výtvarném umění řeckém (stavitelství, sochařství, malířství), všude se zřetelem k vlivu, jímž Řecko působilo na říši římskou.

**Šimák Josef V.**, profesor university v Praze: *O knížeti Václavovi*. 1929. 8° 30 str. br. Kč 6— Sbirka přednášek, I/1.

Autor je vynikajícím znalcem českých dějin; do svého spisu shrnul vše, co objasňuje život a význam sv. Václava, kriticky zhodnotiv nejstarší historické prameny a podav sytý obraz Václavova panovnického období. Jasný a obsažný výklad prof. Šimáka seznámí jak s problémy, týkajícími se svatého knížete, tak s dnešním stanoviskem dějepisné vědy; výrazně jest zde vylíčen i vývoj svatováclavské tradice.

**Šimek A.**, viz *Bragg W.*

**Šimerka Václav**: *Síla přesvědčení. Pokus v duchovní mechanice*. 1881. Rozebráno.

**Šimková-Kadlecová H.**, viz *Bragg W.*

**Šmok M.**, viz *Petřra S.*

**Šolín Josef**, profesor techniky v Praze: *Počátkové arithmografie*. 1875. Rozebráno.

**Špišek F.**, viz *Lectures; Maupassant*.

**Štěpánek Josef**, vrchní školní rada v Praze: *O isotopech a stavbě atomů*. 1925. 8° 45 str. 12 obr. br. Kč 460

Vyloživ pojem a historii isotopů probírá jednotlivé metody a zařízení k jejich určení, podává jejich přehled, výklad isotopie a jedná o důsledcích jak ve stavbě atomů, jejich vlastnostech magnet. a magneto-optických, tak i v kosmu. Toto velmi instruktivní pojednání lze všem doporučit jako výstižnou a snadno pochopitelnou informaci o tomto základním problému moderní fyziky.

**Štěpánek Josef**: *Jak se telegrafují obrazy*. 1929. 8° 48 str. 37 obr. br. Kč 680

Autor ve svém instruktivním pojednání líčí jednotlivé metody telegrafického přenášení obrazů drátem i bez drátu a dochází v zajímavém svém líčení až k událostem posledních dnů. Řada vhodných obrazců názorně doplňuje text přístupně psaný.

**Štěpánek Josef**: *O televizi*. 1930. 16° 48 str. 20 obr. br. Kč 480

V tomto spisku popisuje autor v hlavních rysech celý rozvoj televise od počátečních pokusů až k moderním řešením tohoto problému. Hodí se každému, kdo se chce seznámit se základy vidění na dálku.

**Štěpánek J.**, viz *Březina J.; Mašek B.*

**Štúrová B.**, viz *Kuklová-Štúrová B.*

**Šubrt E.**, viz *Ročenka*.

**Suchman Karel**, ředitel průmysl. školy v Čes. Budějovicích: Výrobní organizace některých moderních továren německých. 1930. 4<sup>o</sup> 96 str. 65 obr. 74 tab. br. KČ 26— Sbíрка příruček SE, 6.

Autor pojednává podrobně o organizaci čtyř moderních německých továren na obráběcí stroje, které podrobně studoval na své cestě v Německu. Dnes, kdy se tolik mluví o racionální tovární výrobě, bude tato knížka výbornou pomůckou všem, kteří se zabývají touto otázkou.

**Teissler Viktor**, profesor university v Bratislavě: Z kinematiky lidského těla. 1925. 8<sup>o</sup> 16 str. 14 obr. br. KČ 160

Že celá řada ústrojí lidského těla je založena na principu páky, je každému známo. Ale jak zajímavých modifikací nabude známé jednoduché vylíčení páky v této aplikaci pro všechny tak důležité, překvapí iistě každého čtenáře tohoto zajímavého pojednání, doprovázeného řadou názorných obrazců.

**Teyrovský Vladimír**, docent university v Brně: Zvířena Československa. 1931. 8<sup>o</sup> 68 str. 1 mapka v textu a 17 obr. v příloze. KČ 17-20 Sbíрка přednášek, II/3.

Spisek jest populárním úvodem do nauky o zeměpisném rozšíření zvířat na základě oněch jevů, které pozorujeme na zvířeně našeho státu, a zároveň úvodem do vlastivědného studia naší zvířeny. Jako vlastivědná příručka poslouží každému, kdo chce získati jistý povšechný obraz naší zvířeny.

**Tomší František**: Sbíрка maturitních příkladů z matematiky a deskriptivní geometrie. 2. přehl. rozš. vyd. 1930. 8<sup>o</sup> 76 str. br. KČ 14— Učebnice 115.

Sbíрка obsahuje 452 příklady z matematiky a 237 kotovaných příkladů z deskr. geometrie; všechny obory středoškolské látky jsou probrány stejnoměrně. Příklady jsou rozmanité a přiměřeně obtížné, u matematických jsou uvedeny výsledky. Příklady z deskr. geom. mají koty tak volené, aby vznikaly obrazce přiměřeně veliké a jasné. Hodí se k opakování v poslední třídě střední školy a k výběru otázek ke zkouškám dospělosti; též lze v ní nalézt mnoho cvičebné látky na rýsy.

**Travaux du Cercle linguistique de Prague**. 8<sup>o</sup> Viz pod jmény autorů nebo tituly.

I. Mélanges linguistiques...

II. Jakobson R., Remarques...

III. Trnka B., On the syntax...

IV. Réunion phonologique...

**Trávníček František**, profesor university v Brně: Jazyk a národ. 1930. 8<sup>o</sup> 80 str. br. KČ 15— Sbíрка přednášek, II/2.

Tato práce stručně ukazuje, že lze zkoumáním jazyka dojíti k řadě poznatků o vývoji našeho národa, které jsou neméně důležité než výsledky jiných věd, ba někdy velmi důležité, protože jsou to jediné vědecké poznatky vůbec. Obsahuje výklady o příslušnosti našeho jazyka a národa nejprve k indoevropskému jazyku a národu, pak k balto-slovanskému a praslovanskému a líčí dále počátky samostatného vývoje našeho národa a vývoj v dobách historických. Tu si všimá vzniku křesťanství, našich vlivů na kulturu sousedních národů a konečně nejpodrobněji otázky československé.

**Trnka Bohumil**, profesor Karlovy university v Praze: On the syntax of the English verb from Caxton to Dryden. 1930. 8<sup>o</sup> 98 str. br. KČ 32— Travaux, III.

Syntaktická charakteristika rané nové angličtiny a pokús o uvedení nejdůležitějších syntaktických faktů na jednotné tendence.

**Trnka D., viz Procházka J.**

**Učebnice pro střední a odborné školy. Viz pod jmény autorů.**

**České. Aritmetika a algebra:**

Bydžovský, Bydžovský-Vojtěch, Červenka, Hošek, Osovský, Semerád, Tomší, Valouch.

**Čeština:**

Máchal, Vykoukal-Holeček.

**Deskriptivní geometrie (průmětnictví, rýsování):**

Hrubeš-Osovský, Káral, Ledrer, Pithardt-Seifert, Vavíneec.

**Francouzština:**

Lectures.

**Fysika:**

Březina, Mašek-Jeništa-Nachtikal-Štěpánek, Petřra, Valouch.

**Geometrie (měřictví):**

Adámek, Chládek-Žďárek, Ledrer-Nevečeřal, Osovský, Semerád-Valouch, Tomší, Valouch, Vavíneec, Vojtěch.

**Chemie:**

Mašek-Němeček.

**Italština:**

Rocher.

**Latina:**

Cicero, Heřmanský, Hrubý-Hrdina, Jiráni, Livius, Procházka-Trnka.

**Matematika (viz aritmetika, algebra, deskriptiva, geometrie, tabulky):**

Bydžovský-Vojtěch.

**Měřictví viz geometrie.**

**Průmětnictví (viz desk. geometrie):**

Ledrer-Nevečeřal.

**Řečtina:**

Demosthenes, Fürst, Sofokles, Šílený.

**Tabulky:**

Adámek, Osovský, Semerád-Valouch, Schrön-Valouch, Valouch, Zdrahal.

**Technické vědy:**

Hertík, Hertík-Mácha, Šetlík.

**Slovenské. Aritmetika:** Bydžovský, Červenka.

**Deskriptivní geometrie:** Pithardt-Seifert.

**Fysika:** Jeništa-Mašek-Nachtikal, Petřra.

**Geometrie (měřictví):** Valouch, Vojtěch.

**Chemie:** Mašek-Němeček.

**Latina:** Cicero, Heřmanský, Hrubý-Hrdina-Lukáš, Jiráni, Livius.

**Maďarské. Latina:** Jiráni.

**Geometrie:** Gedő.

**Valouch Miloslav: Astronomické tabulky pro dělostřelectvo na rok 1932. 8° 30' str. br. Kč 10—**

Tabulky jsou určeny ke stanovení zeměpisné šířky a světových stran na kterémkoli pozorovacím místě v RČS z měření Slunce nebo Polárky theodolitem. Údaje úhlové jsou v setinném dělení.

**Valouch Miloslav: Měřictví pro nižší třídy škol středních. 6. vyd. 1924. 8° 204 str. 355 obr. 8 tab. (Schvál. 17. 7. 1924, č. 90273; MV 427/1924.) opl. Kč 25— Učebnice 131.**

**Nové vydání připravuje Klement Špaček.**

**Valouch Miloslav:** *Meroveda pro nižší třídy škol středních.* Poslovenčil K. Murgaš. 2. vyd. 1924. 204 str. 355 obr. 8 tab. (Schvál. 22. 10. 1923, č. 125827; MV 428/1924.) ppl. Kč 25— Učebnice 169.

**Valouch Miloslav:** *Pětimístné tabulky logaritmicko-trigonometrické pro šedesátinné, setinné a dílcové dělení kvadrantu.* 1926. Rozebráno. Nové vydání se připravuje.

Kromě logaritmů čísel obsahují logaritmy goniometrických funkcí pro dělení kvadrantu na  $90^\circ$  po  $60'$ , na  $100^\circ$  po  $100'$  a na  $1600^{\text{dc}}$  (dílců, ve vojenství často užívaných). Každá skupina tabulek je tištěna na papíru jiné barvy, čímž užívání jich je velmi usnadněno.

**Valouch Miloslav:** *Tabulky astronomické, fyzikální a chemické, jakož i čtyřmístné logaritmy.* (Výňatek z Tabulek logaritmických, 5. vyd.) 1923. 8° 72 str. 1 obr. br. Kč 5-60

Pro ty, kteří nepotřebují logaritmů pětimístných a ostatních tabulek matematických, byl upraven tento výňatek z 5. vyd. Tabulek log. téhož autora.

**Valouch Miloslav a Valouch Miloslav A.:** *Sedmimístné logaritmy čísel od 1 do 120000.* 1932. 4° VIII, 248 str. ppl. Kč 28— Učebnice 132.

Obsahují sedmimístné logaritmy čísel od 1 do 100000 pro pětimístný argument, při čemž část od 10000 do 12000 jest sestavena pro argument šestimístný, takže tabulka sahá až do 120000, osmimístné pomocné hodnoty ke stanovení log. goniom. funkcí malých úhlů, tabulku k převodu log brig a log nat, tabulku 11místných log. úročitelů předhlátních a polhútních i jejich antilogaritmů, tabulky k výpočtu 30místných logaritmů podle metody Flowerovy, tabulku k převodu stupňů na vteřiny a míry úhlové na časovou a konečně tabulky dvojmoci a trojmoci, druhé a třetí odmocniny, převrácené hodnoty, obvodu, obsahu a průměru kruhu pro čísla od 1 do 1000. Číslice 5, 50... jež vznikly zvýšením o jednotku při krácení, jsou odlišeny, takže lze všechna čísla bezpečně krátiti na menší počet míst.

**Valouch Miloslav a Valouch Miloslav A.:** *Tabulky logaritmické s četnými tabulkami matematickými a fyzikálními (astron. a chem., pětimístné i čtyřmístné).* 8. část. změn. vyd. 1931. 8° IV, 204 str. 1 obr. (Schvál. 9. 5. 1931, č. 65238; MV 255/1931,) pl. Kč 17— Učebnice 133.

Kromě obvyklých (pětimístných i čtyřmístných) tabulek logaritmů čísel a funkcí goniometrických i jejich hodnot obsahují řadu tabulek matematických (přirozené log., tabulky složitého úrokování, pojišťovací, prvočísla, mocniny, odmocniny, převrácené hodnoty, obvodu a obsahy kruhů a elips, převody měr úhlových a časových atd.), astronomických (Slunce, Země, Měsíc, planety a jejich družice, komety, štálice, přecese, čas pásmový, hvězdný, refrakce, poloha čl. měst, hvězdáren a pod.), fyzikálních a chemických (57 tab. ze všech oborů) s přehledem rejdůležitějších veličin fyzikálních, takže tvoří skutečnou příručku pro výpočty i práce laboratorní. Rejstřík a vysvětlivky usnadňují užívání tabulek.

**Valouch M., viz Bibliografické zprávy; Časopis; Kruh; Semerád A.; Schrön; Věstník JČMF.**

**Valouch M. A., viz Valouch M.**

**Vašek A., viz Podobizny.**

**Vavřinec Josef,** profesor reálky v Plzni: *Rýsování. Potřeby a nástroje. Způsob vyučování.* 1931. 8° 80 str. 42 obr. 4 tab. br. Kč 16— Sbírka metodik, 1.

Knižka je psána se stanoviska učitele, jehož vedením se má umění rýsovat u žáka vyvíjeti; ukazuje, o které schopnosti žákovy jest se učitel opřít a které se mají časem a vhodným postupem vytvořiti a

zdokonaliti. Je vhodnou příručkou pro počáteční vyučování rýsování nejen na školách středních, ale i na školách občanských, odborných a pokračovacích.

**Vavřínek František**, profesor university v Praze: *Parlament a politické strany*. 1930. 8° 60 str. br. Kč 12.— Sbirka přednášek, 1/6.

Knížka je velmi časová a nezbytná každému, kdo se chce poučiti o problémech politického života, se kterými se denně v našem tisku a veřejných poměrech setkává. Autor jasně a s rozhledem po odborné literatuře a se zřetelem k politickému vývoji cizímu a domácímu vykládá o vzniku, organizaci a významu politických stran, na kterých spočívá naše státní správa, o jejich důležitosti a o světlých i stinných stránkách parlamentního systému, zabývá se kriticky i námitkami proti němu. V jeho knížce nalezneme odpověď na otázky, které každého politiky myslícího občana dnes znepokojují.

**Věstník Jednoty československých matematiků a fysiků v Praze**. Red. M. Valouch. 1931/32, ročník 1. 8° Vychází nejméně osmkrát ročně jen pro členy JČMF.

Obsahuje programy členských schůzí, zprávy o konaných schůzích členských, výborových a valných, různá oznámení spolková a podniků spolkových se týkající a pod.

**Vlček J.**, viz *Listy filologické*.

**Vojtěch Jan**, profesor techniky v Praze: *Geometrie pro IV. a V. třídu škol středních*, 5. vyd. upr. 1924. 8° 262 str. 163 obr. (Schvál. 7. 4. 1923, č. 41860; MV 392/1924.) ppl. Kč 30.— *Učebnice* 134.

**Vojtěch Jan**: *Geometrie pro VI. třídu škol středních*, 4. vyd. upr. 1925. 136 str. 100 obr. (Schvál. 3. 8. 1925, č. 93089; MV 235/1925.) ppl. Kč 17.— *Učebnice* 135.

**Vojtěch Jan**: *Geometrie pro VII. třídu škol středních*, 4. vyd. upr. 1928. 8° 132 str. 89 obr. (Schvál. 18. 10. 1928, č. 132439; MV 583/1928.) ppl. Kč 17-40 *Učebnice* 136.

**Vojtěch Jan**: *Geometria pre IV. a V. triedu škôl stredných*. 2. vyd. upravené podle nových osnov se připravuje. *Učebnice* 170.

**Vojtěch Jan**: *Geometrie projektivní*. 8° *Sborník*, 19. V tisku.

Spis tento, pojednává o projektivních příbuznostech a útvech, podává hlavní obsah geometrie projektivní podle současného stavu této nauky. — Třebas se týká oboru u nás hojně pěstovaného, je veden několika směry v našich poměrech novými: snaží se látku vyložití způsobem jednoduchým a neunavujícím. K jeho povaze budiž vytčeno, že vychází od logických základů, věnuje rozsáhlou pozornost projektivním transformacím, omezuje se výhradně na věty projektivní (dotýká se jen v poznámkách geometrie obyčejné), operuje metodou synthetickou i analytickou a obrací pozornost také ke geometrii polydimenzionální. Vzhledem k velikému bohatství látky bylo nutno v mnohých věcech se omeziti; za to jest uvedena poměrně četná literatura.

**Vojtěch Jan**: *Trigonometrie pro ústavy učitelské*. 1922. Rozebráno.

**Vojtěch Jan**: *Základy matematiky ke studiu věd přírodních a technických*. 4. vyd. 8°

Část první. 1928. VIII, 407 str. 90 obr. pl. Kč 52.— *Knihovna*, 2.

Část druhá. 1931. VIII, 390 str. 40 obr. pl. Kč 60.— *Knihovna*, 7.

Knihy podává úvodní části t. zv. vyšší matematiky, totiž analytickou geometrii (i čar a ploch kvadratických), diferenciální a integrální počet s aplikacemi, zejména diferenciální geometrii čar a ploch, a diferen-

ciální rovnice; přihlíží též k metodám počítání praktického. Složitější a tedy obtížnější teorie jsou probrány pokud lze přístupně. Četné příklady v textu provedené i ke cvičení navržené poskytují možnost snadno proniknouti základy uvedených nauk.

**Vojtěch J., viz Bydžovský B.**

**Vorovka Karel,** profesor university v Praze: Dvě studie o Masarykově filosofii. 1. Několik myšlenek o Masarykově filosofii a jeho »Světové revoluci«. 2. Česká mravní hegemonie a přští česká válka. 1926. 8° 44 str. br. Kč 4·20

Z posudku prof. dr. Arne Nováka v Lumíru 1927: Největší pozornost budí ovšem Vorovkovy příspěvky k filosofické kritice Masaryka, at zasahují celý jeho zjev myslitelský, nebo at se speciálně zabývají Světovou revolucí; jest v nich skutečný rozbor...

**Vorovka Karel:** Kantova filosofie ve svých vztazích k vědám exaktním. 1924. 8° 140 str. br. Kč 12—

Otázky týkající se prostoru a času, substance a kauzality, jimiž se Kant zabýval zevrubně, znovu se přihlásily při nynějším přerodu fyziky. Autor konfrontuje Kantovu filosofii poznání se současnými tendencemi věd exaktních slohem poutavým a jasným, který každému čtenáři usnadňuje náhled i do problémů nejobtížnějších.

**Vorovka K., viz též Ruch filosofický.**

**Votoček Emil,** profesor techniky v Praze: Anorganická chemie. 2. dopl. vyd. 1925. 8° XVI, 992 str. 109 obr. br. Kč 140— pl. Kč 155—

Učebnice tato jest určena v prvé řadě studujícím na vysokých školách, at universitách či technikách. Kromě toho má však býti jakýmsi slovníkem anorganické chemie pro chemiky již působící, pročež obsahuje velmi podrobný rejstřík věcný. Spis jest nejobširnější anorganickou chemií v českém jazyce a nezbytný každému chemikovi, at již učiteli nebo praktikovi.

**Votoček Emil:** Cvičení v chemii organické. 3. vyd. 1922. 8° XII, 256 str. 13 obr. pl. Kč 72—

Spis není pouhou snůškou předpisů k nejnvýhodnější přípravě toho kterého preparátu organického, nýbrž sleduje v prvé řadě cíle didaktické. Podává proto poučení o důležitých kapitolách chemie organické na základě vybraných praktických příkladů, jež znázorňují typické reakce a poskytují praktikantovi zároveň příležitost se vycvičiti v hlavních operacích chemie organické.

**Votoček Emil:** Česko-francouzský slovník terminologický a fraseologický pro chemii, fysiku a vědy příbuzné. 8° 1924. XX, 534 str. 1 tab. br. Kč 90— pl. Kč 102—

Spis ten jest nezbytný každému z pěstitelů věd exaktních, chce-li se obeznámiti s odbornou mluvou francouzskou ve své vědě, at již, aby mohl svá pojednání psáti jazykem francouzským, anebo aby lí mohl užíváti k odborné konverzací v jazyce tom. Slovník jest přírodovědci nejlepším doplňkem slovníků obyčejných, v nichž odborná část buď je neúplná nebo velmi často i chybná.

**Votoček Emil:** Organická chemie. 2. dopl. rozš. vyd. 8°

I. Řada mastná. 1927. 8° XVIII, 687 str. 24 obr. 2 tab. br. Kč 111— pl. Kč 122—

II. Řada sloučenin cyklických. 1930. XXI, 774 str. br. Kč 136— pl. Kč 150—

Knih ta byla psána se zřetelem na studium organické chemie na vysokých školách. Ale jakožto nejobširnější učebnice tohoto oddílu chemie jest nezbytna každému, kdo vniknouti chce hlouběji do ducha chemie



organické. Užitá v ní klasifikace sloučenin organických je původní a jest založena na pojmu topicity, což studium velmi usnadňuje.

**Vrba Jan**, konstruktér v Praze: Broušení nástrojů pro obrábění kovů: 1928. 8° 151 str. 155 obr. br. Kč 18— Sběrka příruček SE, 1.

Z obsahu: Brusy, jich druhy, tmely atd. Broušení nástrojů: Frézy, vrtáky, kotoučové nože, výstružníky, závitníky, nože soustruž. a hobl., nožové hlavy. Broušící stroje pro broušení nástrojů. Brusy obyčejné, broušící stroje universální, speciální broušící stroje.

**Vrba Jan**, konstruktér v Praze: Dělicí hlavy, dělicí přístroje a jejich použití. 1929. 4° 98 str. 107 obr. br. Kč 18— Sběrka příruček SE, 4.

Od jednoduchých dělicích přístrojů a přímého dělení přechází autor k dělicí hlavě universální, popisuje její užití, provádí příslušné výpočty, zabývá se konstruktivním provedením dělicích hlav a přístrojů, uvádí pracovní příklady a výpočet ozubených kol, podává návod k výpočtu výměnných ozubených kol a končí zkouškami přesnosti.

**Vykoukal František V.-Holeček František**: Čítanka pro první třídu škol středních. 9. vyd. (Nezm. otisk 8. v.) 1931. 8° 244 str. 36 obr. (Schvál. 6. 2. 1930, č. 42880; MV 492/1930.) ppl. Kč 22— Učebnice 223.

**Vykoukal František V.-Holeček František**: Čítanka pro druhou třídu škol středních. 9. vyd. (Nezm. otisk 8. v.) 1931. 8° 270 str. 40 obr. (Schvál. 26. 4. 1928, č. 35847; MV 341/1929.) ppl. Kč 27— Učebnice 224.

Připravuje se nové vydání, upravené podle pozměněných osnov pro jazyk československý, avšak bez vyloučení 9. vydání.

**Vykoukal František V.-Holeček František**: Čítanka pro třetí třídu škol středních. 7. vyd. 1930. 8° 276 str. 36 obr. (Schvál. 21. 12. 1929, č. 169636; MV 492/1930.) ppl. Kč 26— Učebnice 225.

O novém vydání platí obdobně, co uvedeno při čítance II.

**Vykoukal František V.-Holeček František**: Čítanka pro čtvrtou třídu škol středních. 7. vyd. (Nezm. otisk 6. vyd.) 1931. 8° II, 304 str. 33 obr. (Schvál. 6. 2. 1930, č. 42880.) ppl. Kč 28— Učebnice 226.

**Webr O.**, viz Chemické listy.

**Weyr Eduard**, profesor techniky v Praze: Odpověď k vědecké úvaze kritické p. dr. J. V. Pexidera, nadepsané: Pana dvorního rady prof. Eduarda Weyra Počet diferenciální. 1902. 8° 20 str. br. Kč 1—

**Weyr Eduard**: Počet diferenciální. 1902. Sborník, 5. Rozebráno.

**Weyr Eduard**: Projektivná geometrie základných útvarů prvního řádu. 2. nezm. vyd. 1911. Sborník, 1. Rozebráno.

**Weyr Eduard**: Život a působení dra Ludvíka Krause. 1885. Rozebráno.

**Weyr Eduard**, životopis, viz Petr K.

**Weyr Emil**: Cremonovy geometrické transformace útvarů rovinných. 1872. Rozebráno.

**Weyr Emil**, viz též Cremona L.; životopis viz Pánek A.

**Xenia Pragensia Ernesto Kraus septuagenario et Josepho Janko sexagenario ab amicis, collegis, discipulis oblata. 1929. 8° VI, 471 str. br. Kč 80—**

Tento sborník filologických prací obsahuje 24 vědecká pojednání přátel a žáků prof. dr. Arnošta Krause a prof. dr. Josefa Jánka.

**Zahradník Karel**, profesor techniky v Brně: O symbolech analytické geometrie a jejich upotřebení. 1874. Rozebráno.

**Zahradník K.**, viz též *Bellavitis G.*; Zprávy.

**Záviška František**, profesor university v Praze: *Einsteinův princip relativnosti a teorie gravitační*. 1925. 8° 166 str. 10 obr. br. Kč 16— Kruh, 1.

Kniha seznamuje čtenáře populárním, přitom však přísně vědeckým způsobem s Einsteinovou teorií. V první její části ukazuje autor, jak vznikla speciální teorie relativnosti z teorií starších, jak s nimi souvisí a v čem je předčí, vykládá některé její důsledky a vysvětluje různé zdánlivé paradoxy z ní plynoucí. Druhá část uvádí čtenáře do teorie obecné, jejíž fyzikální i myšlenkové základy jsou podrobně a důkladně vyloženy. Úvahám matematickým se kniha, pokud možno, vyhýbá; kde jsou, jsou jednoduché a jen k doplnění a ilustraci úvah slovních. Matematický výklad Einsteinovy teorie, jehož naše vědecká literatura dosud nemá, autor připravuje; tato kniha, které si i odpůrci Einsteinovy teorie cení, má být k němu úvodem.

**Záviška František**, profesor university v Praze: *Mechanika. Strouhalovy Experimentální fyziky svazek 1*. 1932. 8° Sborník, 17. V tisku.

Strouhalova *Mechanika* vychází již v třetím vydání: je to úspěch, jakým se může vykazati málo našich vědeckých učebnic a který nejlépe dokazuje její potřebu. Nové vydání *Mechaniky* je úplně přepracováno, takže lze říci, že je to nové dílo. Rozdělení látky je přehlednější, elementární části jsou zkráceny, aby mohly být podrobněji vyloženy otázky obtížnější, hlavně ty, které jsou dnes v popředí vědeckého zájmu. I v novém rouše chce být *Mechanika* především učebnicí; vycházejíc od základů snaží se přivést čtenáře tak daleko, aby mohl bez obtíží studovati odbornou literaturu a díla zabývající se otázkami speciálními. Lze doufati, že i třetí vydání *Mechaniky*, které se má státí základem nové úpravy celé Strouhalovy *Experimentální fyziky*, bude přijato stejně vlídně jako obě vydání předešlá.

**Záviška F.**, viz též *Časopis*; Sborník Láskův, Petrův a Sobotkův.

**Zavřel A.**, viz *Sbírka přednášek a rozprav*.

**Zdrahal Alois**, ředitel reálky v Lounech: *Procentové tabulky pro základy 1—1150*. 1928. 8° 24 str. br. Kč 9—

Velmi často je nutno vyjadřovati různá data v procentech, zejména ve výkazech statistických. Ve všech těchto případech výtečnou pomocí jsou vydané tabulky umožňující, aby pouhým sečítáním bylo hledané procento nalezeno. Tabulek lze užiti též velmi výhodně při dělení, jež se jich užitím mění v odčítání.

**Zdrahal Alois**: *Procenttabellen für Grundzahlen 1—1150*. 1928. 8° 24 str. br. Kč 9—

**Zemek J. H.**, techn. správce: *Slévárénství*. 1920. 16° 83 str. 18 obr. br. Kč 4—

Praktický spisek pro dělníka a majitele dílny; pojednává o litině, jejím chemickém složení a vlastnostech, o postupu prací ve slévárnách, o kuplovnách a pecech kelimkových, o litině kujné, oceli atd.

**Zprávy Jednoty českých matematiků**. První zpráva. Sestavili Mírúmil Neumann a Karel Zahradník. 1870. 8° 87 str. Rozebr. — Druhá zpráva. Sest. Mírúmil Neumann a Augustin Pánek. 1870. 8° 96 str. 34 obr. na 1 tab. br. Kč 4— — Třetí zpráva. Sest. Mírúmil Neumann a Augustin Pánek. 1871. 8° 96 str. 58 obr. na 1 tab. br. Kč 4—

Zprávy jsou bezprostředními předchůdci Časopisu, který z nich vznikl, a obsahují výbor přednášek konaných té doby v Jednotě matematiků.

**Zubatý J.**, viz MNEMA; Podobizny.

**Žáček A.**, viz Časopis; Sborník Láskův, Petrův a Sobotkův.

**Žďárek J.**, viz Chládek Z

---

UČEBNÉ POMŮCKY

# FYSIKÁLNÍ

přesně vyrobené  
spolehlivě fungující  
odborně vyzkoušené

vyrábí za součinnosti a  
záruky JČMF mechanik

---

**FRANTIŠEK KMENT, PRAHA**

---

Dílna PRAHA XII, Slovenská 27.

Výhradní prodej  
jeho výrobků má

## KNIHKUPECTVÍ JČMF

na něž jest řídití veškeré objednávky a dotazy.

Též provádíme pečlivě a  
odborně opravy přístrojů  
kterékoliv výroby.

**JEDNOTA ČSL. MATEMATIKŮ A FYSIKŮ**  
**V PRAZE II, HOPFENŠTOKOVA 9.**

# KNIHKUPECTVÍ JEDNOTY ČSL. MATEMATIKŮ A FYSIKŮ

oddělení pro opatřování učebních pomůcek

PRAHA II

HOPFENŠTOKOVA 9

Výrobky firmy: FRANTIŠEK KMENT, mechanik, Praha XII

## INDUKTORY.

Při objednávce induktoru nutno přihlížeti k tomu, jaký zdroj proudu je k dispozici.

Induktor s přerušovačem mechanickým, t. j. Wagnerovým kladivkem, Deprezovým, Vrillovým, rtuťovým a rotačním přerušovačem možno poháněti proudem o nízkém napětí od 4—40 voltů a 3—6 ampér podle velikosti, a to buď přímo akumulátory, nebo proudem dynama přes dostatečně velký odpor. Má-li zdroj vyšší napětí, než jest na přístroji udáno, přerušovač jiskří a hroty se opalují; tak se děje zvláště, pohání-li se induktor proudem z dynama přímo, bez odporu.

Primární cívka induktoru má malý odpor, asi 0,3—1 ohmů, a tím při uzavření proudu nastane na hrotech přerušovače krátké spojení, napětí derivačního dynama ihned klesne, současně však také intenzita proudu v induktoru. Chceme-li proto užití proudu ze stroje, musí se proud rozvětvití potentiometrem, aby se při malém napětí dostala potřebná intenzita. Jako potentiometru může se užití každého válcového reostatu se 3 odběrnými svorkami, jehož drát je dostatečně silný (asi 3—4 amp. na 1 mm<sup>2</sup>). Pro pohon induktoru proudem o vyšším napětí se hodí nejlépe elektrolytický přerušovač buď Simonův nebo Wehneltův.

Simonův přerušovač je pro napětí až do 220 voltů, Wehneltův do 150 voltů. Při vyšších napětích se kyselina sírová velmi silně rozkládá. Velká výhoda těchto přerušovačů jest, že pracují jak proudem stejnoměrným, tak i střídavým. Užívá-li se některého z nich, dává induktor výkon větší, jiskry jsou mohutnější a při dostatečném napětí primárního proudu přecházejí v plamenový výbcj. Vadou jejich je, že nepřerušují proud při nízkém napětí, nýbrž pracují bezvadně teprve při napětí nad 80 voltů a že vynechávají. U přerušovače Simonova tato vada je nejčastěji způsobována příliš velkým otvorem v porcelánové neb skleněné rouře. U Wehneltova přerušovače často vadí slabý platinový hrot ve velkém otvoru. Platinový drát má býti přesně zabroušen do otvoru porcelánové roury; potom přerušovač pracuje bezvadně. Krátký a slabý hrot dává větší počet přerušení než hrot dlouhý a silný; avšak Wehneltův přeru-

šovač pro střídavý proud musí míti hrot silnější, poněvadž slabý hrot se rychle opotřebuje. Je ovšem dbáti toho, aby proud šel nejdříve do primární cívky, potom na platinu a přes olověnou elektrodu zpět. Je nutno, aby tento přerušovač byl zařazen v serii s dostatečně velkou samoindukcí; obyčejně stačí primární cívka induktoru. Kyselina sírová pro elektrolytické přerušovače má míti hustotu  $24^{\circ}$  Bé, spec. váhu  $1,2 \text{ g/cm}^3$ . Pro katodové trubice musí býti induktor poháněn proudem stejnoměrným nebo usměrněným Wehneltovým přerušovačem; pro efekt a pokusy Teslovy, Hertzovy a Lecherovy lze užítí proudu střídavého.

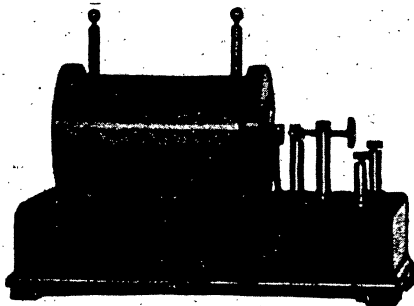
Teměř pro všechny pokusy s vyčerpanými trubicemi se hodí nejlépe malý induktor o doskoku jisker nejvýše  $5 \text{ cm}$ ; větším induktorem se značně zahřívají elektrody v trubicích, někdy se dokonce rozžhíví a ohnou.

Výroba induktorů, jakož i výroba všech přístrojů pro vysoké napětí je naší specialitou. Sekundární cívka je vinuta v sekcích z opředěného drátu, nikoliv smaltovaného, na rozdíl od výrobků německé firmy „Phywe“ a aparátů nabízených některými zdejšími překupníky. Isolace mezi jednotlivými sekcemi je z výborného materiálu. Celá cívka je zalívána ve vakuu isolační hmotou, jež má lepší soudržnost než parafin, který se časem rozruší. Proto námi vyrobené induktry možno bez obavy zatížit, proražení je takřka nemožné. Dávají výkon až o  $20\%$  větší, než jak je udáno, a možno jich užítí jako transformátorů pro vysoké napětí, což není možno učiniti bez nebezpečí proražení s induktry navinutými smaltovaným drátem.

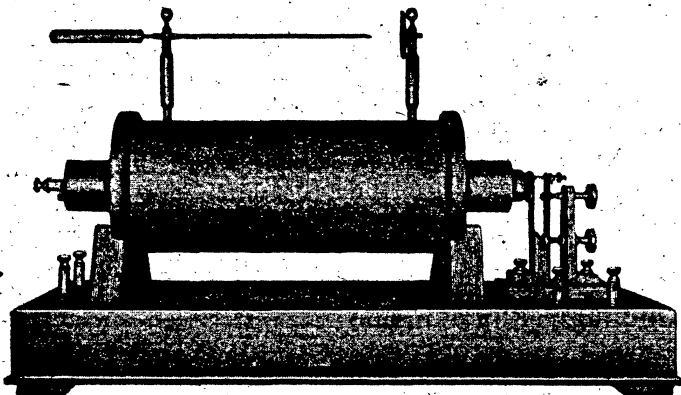
#### 16047 Induktor Rhumkorfův:

- a) doskok  $10 \text{ mm}$  s Wagnerovým kladívkem a kondensátorem . . . . . Kč 220—
- b) doskok  $20 \text{ mm}$  s Wagnerovým kladívkem a kondensátorem . . . . . Kč 350—
- c) doskok  $30 \text{ mm}$  s Wagnerovým kladívkem a kondensátorem . . . . . Kč 470—
- d) doskok  $50 \text{ mm}$  s Wagnerovým kladívkem a kondensátorem (obr. 1) . . . . . Kč 715—
- \*e) doskok  $100 \text{ mm}$  s Vrtilavým přerušovačem a kondensátorem . . . . . Kč 1400—
- \*f) doskok  $150 \text{ mm}$  s Vrtilavým přerušovačem a kondensátorem . . . . . Kč 1900—
- \*g) doskok  $200 \text{ mm}$  s Vrtilavým přerušovačem a kondensátorem . . . . . Kč 2710—
- \*h) doskok  $250 \text{ mm}$  s Vrtilavým přerušovačem a kondensátorem . . . . . Kč 3550—
- \*i) doskok  $300 \text{ mm}$  s Vrtilavým přerušovačem a kondensátorem (obr. 2) . . . . . Kč 4500—

Induktory označené hvězdičkou mají pomocné svorky též pro pohon elektrolytickým přerušovačem. Předností Vri-lova přerušovače, je že se „nelepí“ a že je jím možno regulovati sycení jádra.



Obr. 1.

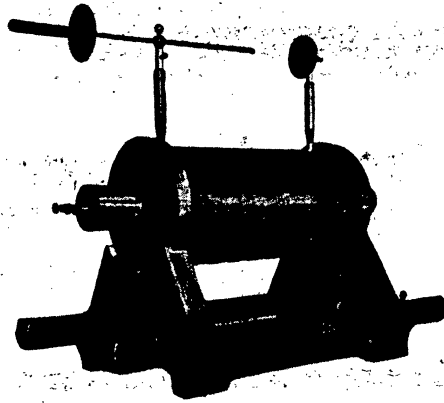


Obr. 2.

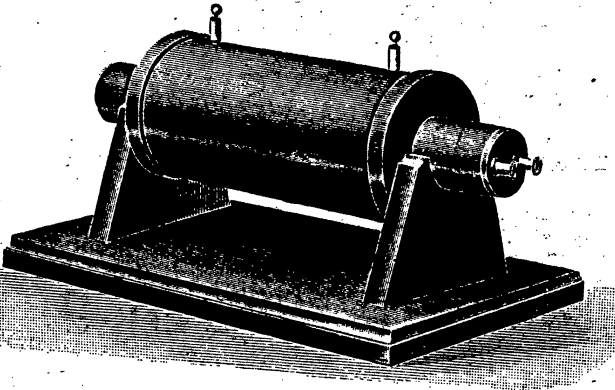
Komise pro standardisaci fys. přístrojů při ministerstvu školství a národní osvěty uznala tento přerušovač za nejlepší a předepsala jeho užívání pro induktory s doskokem větším než 100 mm.

16408 Induktor Rhumkorfův bez přerušovače a kondensátoru pro pohon elektrolytickým přerušovačem:

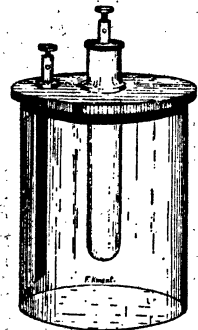
a)	doskok 100 mm . . . . .	Kč 990.—
b)	„ 150 „ . . . . .	„ 1410.—
c)	„ 200 „ . . . . .	„ 2200.—
d)	„ 250 „ (obr. 3) . . . . .	„ 2970.—
e)	„ 300 „ . . . . .	„ 3600.—
f)	„ 400 „ . . . . .	„ 5200.—
g)	„ 500 „ (obr. 4) . . . . .	„ 6900.—



Obr. 3.

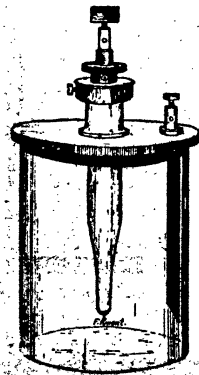


Obr. 4.



Obr. 5.

- 16409 Přerušovač Vrilův s elektromagnetem na stojánku k pohonu některého z induktorů č. 16408. . . . . Kč 400.—
- 16339 Kondensátor s proměnnou kapacitou pro některý z induktorů č. 16408 se 4 kolíčky 1, 2, 3, 4 mikrofarad Kč 320.—
- 16410 Přerušovač Simonův pro stejnosměrný i střídavý proud s porcelánovou trubicí (obr. 5) . . . . . Kč 230.—
- 16411 Přerušovač Wehneltův (obr. 6) pro proud:  
 a) stejnosm. se slab. platinou Kč 800.—  
 b) střídavý se silnou platinou Kč 900.—
- 16412 Přerušovač rtuťový rotační pro 120 – 220 voltů . . . . . Kč 1280.—
- 16406 Induktor lékařský . . . . . Kč 250.—



Obr. 6.



# **KNIHKUPECTVÍ**

**JEDNOTY ČESKOSLOV.  
MATEMATIKŮ A FYSIKŮ**

**PRAHA II,  
HOPFENŠTOKOVA 9,**

**dodá veškeré publikace**

**a**

**časopisy všech odborů,  
české i jinojazyčné**